

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ

1881

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΑΔΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφείον της Έστιας: Όδου Σαββαίου, 6.

1881

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολιτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος Συνδρομὴ ἔτησια : Ἐν Ἀθήναις, γρ. 10, ἐν ταῖς ἑποχχαῖς γρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἰσχυραὶ - Πρωτότυπον τῆς διευθύνσεως: Ὅδὸς Σταδίου, 6 18 Ἰανουαρίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμάνδου δὲ Ἀμείας Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ¹⁸⁴²]

Συνάχεια· τῆς σελ. 17.

Τὰ τεῖχη ἐξετείνοντο πάντοτε ἐνώπιόν μου ἐπ' ἀθέατον. Βίς τὰ ὑψηλότερα μέρη ἀπέκρυπτον καθ' ὄλοκληρίαν τὴν πόλιν, ὥστε, ὅστις δὲν τὸ ἐγνώριζε, δὲν ἤθελε συλλογισθῆ ποτε, ὅτι ὅπισθεν τῶν ἐρημικῶν καὶ σιωπηλῶν ἐκείνων ἐρείπιων, ἥτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ μητρόπολις, κατεστημένη μὲ μεγάλας οἰκοδομὰς καὶ οἰκουμένη ὑπὸ πολυπληθοῦς λαοῦ. Ἀλλ' εἰς τὰ ταπεινότερα μέρη ἀπ' ἐναντίας ἐφαίνοντο ὅπισθεν τῶν ἐπάλλεων ἀργυρυχεῖς ἀκραι μιναρῶδων, κορυφαὶ θόλων, στῆλαι ἑλληνικῶν ἐκκλησιῶν, κορυφαὶ κυπαρίσσων. Τῆδε κακεῖσε δὲ, διὰ τινος διανοήματος τῶν τειχῶν, ἔβλεπον στιγμιαίως, ὡς διὰ τινος θύρας αἴφνης ἀνοίξεως καὶ κλεισθείσης, ἐν μέρος τῆς πόλεως συμπλέγματα οἰκίδων, αἵτινες ἐφαίνοντο ὡς ἀκατοίκητοι, κοιλάδας ἐρήμων, λαχανοκήπους, κήπους, ἀπώτερον δὲ συσκοταζόμενα ὀλίγον ἐν τῇ λευκῇ διαυγείᾳ τῆς μεσημβρίας τὰ φαντασιώδη περιγράμματα τῆς Σταμπούλ. Διέβην ἐνώπιον τῆς Τετάρτης πύλης, ἧς τὰ μόνα γνωρίσματα εἶνε δύο πύργοι ἐγγύτατοι. Κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τὰ τεῖχη διατηροῦνται κάλλιον· αὐτοῦ βλέπει τις μακρὰ τμήματα τῶν τειχῶν Θεοδοσίου τοῦ Β' σχεδὸν ἀνέπαφα· ὠραίους πύργους τοῦ ἐπαρχοῦ τοῦ πραιτωρίου Ἀνθεμίου καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κόρου Κωνσταντίνου, φέροντας ἐνδόξως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ἀλώβητον ἀκόμη τὸν στέφανον δεκαπέντε αἰώνων, καὶ προκαλοῦντας, νομίζεις, νέαν ἐφοδὸν. Ἀλλαχοῦ, ἐπὶ τῶν μεσοτείχων ἀναχωμάτων, ὑπάρχουσι καλύβαι χωρικῶν, αἵτινες διὰ τῆς ἐκ τῆς εὐθραύστου αὐτῶν μικρότητος ἀντιθέσεως ἀναδεικνύουσιν αἴφνης ἔτι μάλλον τὴν ἀκήρατον μεγαλοπρέπειαν τῶν τειχῶν, καὶ φαίνονται ὡς φώλαι πτηνῶν κρεμάμεναι εἰς τὰ ἀπότομα πλευρὰ ὄρους. Πρὸς τὰ δεξιὰ δὲ πάντοτε νεκροταφεῖα, ἄλση κυπαρίσσων, καὶ ὅταν ἀνέρχεσαι καὶ ὅταν κατέρχεσαι, κοιλάδες μικραὶ τεφρόχροοι ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς ἐπιτυμβίων· ἐδῶ ἐν μοναστήριον δερβισιδίων, ἡμίκρυπτον ἐκ μιᾶς στεφάνης πλατάνων· ἐκεῖ ἐν καφενεῖον ἐρημικόν· παρεκεί πηγὴ σκιαζομένη ἀπὸ ἰτέων· ἐπέκεινα δὲ τῶν ἀλσῶν στενωποὶ λευκαὶ, ἀφανιζόμεναι εἰς τὴν

ὕψηλὴν καὶ ἀγονὸν πεδιάδα, ὑπὸ οὐρανὸν ἐκθαμβοῦντα διὰ τῆς λάμψεώς του, καὶ ἱερακὲς περιπτόμενοι.

Μεθ' ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ὁδοιπορίαν ἐποίησα πρὸ τῆς πύλης τῆς καλουμένης Γενί-Μεβλέ-Χανῆ, ἀπὸ τινος περιφύμου μονῆς δερβισιδίων, ἧτις κεῖται πρὸ αὐτῆς· πύλης ταπεινῆς, εἰς ἣν ὑπάρχουσιν ἐντετειχισμένοι τέσσαρες στόλοι μαρμαρίνοι, κεκοσμημένοι μ' ἐπιγραφὰς τοῦ Κύρου Κωνσταντίνου, ἀπὸ τοῦ ἔτους 447 μ. Χ., καὶ μιᾶς ἄλλης ἐπιγραφῆς Ἰουστίνου τοῦ Β' καὶ Σοφίας, ἐν ἣ ἡ ὁρογραφία τῶν αὐτοκρατορικῶν ὀνομάτων εἶνε ἐσφαλισμένη, δαίγμα περιεργον τῆς βαρβαρικῆς ἀμαθείας τοῦ Ε' αἰῶνος. Ἀπέβλεψα εἰς τὰ ἐνδοθεν τῆς πύλης, ἐπὶ τὰ τεῖχη, περὶ τὴν μονὴν, εἰς τὰ νεκροταφεῖα, οὐδαμοῦ ὑπῆρχε ψυχὴ γεννητῆ. Ἀνεπαύθη ἐπὶ τινος στιγμῆς ἐπιστήρηχθεῖς εἰς τὰ δρύφακτα τῆς μικρᾶς γαφύρας, ἧτις συζευγνύει τὴν τάφρον, καὶ ἐπανέλαβον τὸν δρόμον μου.

Θὰ εἶδινα εἰς ἀντάλλαγμα τὴν ἀνάμνησιν μιᾶς τῶν ὠραιότερων ἀπόψεων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διὰ νὰ δυνθῶ νὰ μεταδώσω εἰς τὸν ἀναγνώστην μου καὶ σκιάν μόνον τοῦ βαθέος καὶ μοναδικωτάτου αἰσθηματος, ὅπερ ἠσθάνομην, βαδίζων οὕτω μόνος μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων ἀτσελότητων ἀλύσεων τῶν ἐρείπιων καὶ τῶν τάφρων, ὑπὸ τὸν ἥλιον ἐκεῖνον, ἐν τῇ σούραξ ἐκείνῃ ἐρημιά. Πολλὰκι, κατὰ τὰς θλιβερὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, φαντασιοκοπῶν, ἐπεθύμησα νὰ εὐρεθῶ μεταξὺ καρβαθίου ἀνθρώπων μυστηριωδῶν καὶ ἀφώνων, ὅπερ νὰ ὁδοιπορῇ αἰωνίως διὰ χωρῶν ἀγνώστων πρὸς τέρμα ἀγνωστον. Ἐ λοιπὸν, ἡ ὁδὸς ἐκείνη ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν ἐπιθυμίαν μου ἐκείνην. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἐτελείωνε ποτέ. Δέν μοι ἐνεποιεῖ ὀλίψιν, ἀπ' ἐναντίας δὲ γαλήνην καὶ τὸλμην. Τὰ εὐρωστα ἐκεῖνα χρώματα τῆς βλαστήσεως, τὰ κυκλώπεια ἐκεῖνα σχήματα τῶν τειχῶν, αἱ μεγάλαι ἐκεῖναι γραμμαὶ τοῦ ἐδάφους, ἕμοιαι πρὸς τὰ χόματα ὠκεανοῦ τεταραγμένου, αἱ σοβαραὶ ἐκεῖναι ἀναμνήσεις αὐτοκρατόρων, στρατιῶν, ἀγώνων τιτανείων, λαῶν ἐξαφανισθέντων, γενεῶν οἰχομένων, πλησίον τῆς ἀπεραντοῦ ἐκείνης πόλεως, ἐν μέσῳ τῆς θανασίμου ἐκείνης σιγῆς, διακοπτομένης μόνον ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ τινάγματος τῶν πτερυγῶν τῶν ἀετῶν, ὅσοι ἀφίπταντο ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν πύργων, ἐξήγειρον ἐν τῇ

φαντασία μου αναβρασμόν φαντασιοκοπιών γιγαντείων και επιθυμιών απείρων, ὅστις ἐδιπλασίαζεν ἐν ἐμοὶ τὸ αἰσθητὸν τῆς ζωῆς. Ἐπεθύμουν νὰ ἦμην δύο παλάμας ὑψηλότερος, καὶ νὰ ἐνδύθῃ τὴν κολοσσιαίαν πανοπλίαν τοῦ Μεγάλου Ἐκλεκτοῦ τῆς Σαξονίας, ἢ νὰ εἶχον ἰδίᾳ ἐν τῇ Ὀπλοθήκῃ τῆς Μαδρίτης, καὶ ν' ἀντήχει τὸ βῆμά μου ἐν τῇ σιωπῇ ἐκείνῃ ὡς τὸ ἐξβυθισμὸν βῆμα μεσαιωνικῶν δροφυδρῶν. Θὰ ἤθελα νὰ ἔχω τὴν ἰσχὺν Τιτάνος, ὅπως ἀναλάβω εἰς τὰς ἀγκάλας μου τὰ ὑπερμεγέθη συντόμματα τῶν μεγαλοπρεπῶν ἐκείνων τειχῶν, ἐβάδιζον μὲ τὸ μέτωπον ἀνατεταμένον, σύνοφρος, μὲ συνεσφιγμένῃ τὴν δεξιὰν καὶ προσφωνῶν μὲ ἀνομοιοκαταληκτοὺς στίχους τὸν Κωνσταντῖνον καὶ τὸν Μωάμεθ, ἐξεστηκῶς ἐκ μέθης τινὸς πολεμικῆς, καὶ μὲ τὴν διάνοιαν βυθισμένην ὅλην εἰς τὸ παρελθόν καὶ συνησθαιόμενῃ τὸσον νεάζουσαν ἐν ἐμαυτῇ τὴν διάνοιαν, τόσον νεάζον τὸ αἶμα, καὶ ἦμην τόσον μακάριος διότι ἦμην μόνος, καὶ τόσον ζηλότυπος διὰ τὴν μοναξίαν ἐκείνην τὴν πλήρη ζωῆς, ὥστε δὲν ἐπεθύμουν ν' ἀπαντήσω μὴδὲ τὸν ἐπιστηθιώτατον τῶν φίλων μου.

Αἰθῶν ἐνώπιον τῆς ἀρχαίας στρατιωτικῆς πόλης τῆς καλουμένης Τετάρτης, ἥτις σήμερον εἶνε κλειστή. Τὰ συντόμματα τῶν τειχῶν καὶ τῶν πύργων δεικνύουσιν ὅτι πρὸ τοῦ μέρους τούτου τῶν τειχῶν πρέπει νὰ ἐστήθῃσάν τινα τῶν μεγάλων κανονίων τοῦ Ὀρθάνου. Πιστεύουσι μάλιστα ὅτι ἐδῶ καὶ ἠνοίχθη ἐν τῶν τριῶν μεγάλων ῥηγμάτων, τὰ ὁποῖα εἰδείξε πρὸς τὸν στρατὸν Μωάμεθ ὁ Β' τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐφόδου, ὅτε τοῖς εἶπε: — Δύνασθε νὰ εἰσελθῆτε ἐπιπτοὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ τῶν τριῶν ῥηγμάτων, ἅτινα ἠνοίξα. — Ἐκεῖθεν δ' ἐφοῦσα ἐνώπιον ἑλλῆς πόλης, ἐχρούσας εἰς τὰ πλάγια τῆς δύο πύργους διαταγόνους, καὶ ἀνεγνώρισα ἐκ τῆς μικρῆς γεφύρας μὲ τὰς τρεῖς γουσαυγεῖς καμάρας τὴν πόλιν τῆς Σηλυμβρίας, ἐξ ἧς ἤρχετο ἡ μεγάλη λεωφόρος ἡ ἀγούσα εἰς τὴν διώνυμον πόλιν. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν πόλιν ταύτην ὑπερῆσπιζεν ὁ Γενναῖος Μαυρικίος Καττανάος. Ἡ λεωφόρος διατηρεῖ ἀκόμη λίθους τινὰς ἐκ τοῦ ἀρχαίου λιθοστρώτου, ὅπερ ἔκτισεν ὁ Ἰουστινιανός. Ἐνώπιον αὐτῆς ὑπάρχει εὐρύτατον νεκροταφεῖον, καὶ πέραν τοῦ νεκροταφεῖου ἡ πασίγνωστος μονὴ τοῦ Βαλουκλή.

Μόλις εἰσελθὼν εἰς τὸ νεκροταφεῖον εὗρηκα μόνος τὸν μονῆρῃ τόπον, ὅπου ἐτάφησαν αἱ κεφαλαὶ τοῦ διαδοῆτου Ἀλῆ τοῦ Τεπελενιώτου, παστῶ τῶν Ἰωαννίνων, τῶν δύο τοῦ υἱῶν, Βελῆ, διοικητοῦ Τριμάλων, Μουχτάρ, διοικητοῦ Αὐλώνος, Σααλῆ διοικητοῦ Νεαυπάκτου, καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του Μεχμέτ, υἱοῦ τοῦ Βελῆ, διοικητοῦ Δελθίνου. Εἶνε πάντε στυλίσκαι ἀπολήγουσαι κατὰ τὴν κορυφὴν εἰς σφίρικιον, φέρουσαι δὲ ὄλαι τὴν χρονολογίαν

1827, καὶ ἐπιγραφὴν ἀπλουστάτην, ποιηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου Σουλεϊμάν δερβίση, φίλου ἐκ παιδικῆς ἡλικίας τοῦ Ἀλῆ, ὅστις ἠγόρασε τὰς κεφαλὰς, ἀφ' οὗ ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῶν ἐπάλλεξων τοῦ Σεραγίου, καὶ τὰς ἐθαψεν ἰδιοχειρῶς. Ἡ ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ Ἀλῆ ἐπιγραφὴ λέγει τάδε: — Ἐνταῦθα κεῖται ἡ κεφαλὴ τοῦ περιφήμου Ἀλῆ παστῆ Τεπελενλή, διοικητοῦ τοῦ σαντζακίου τῶν Ἰωαννίνων, ὅστις ἐπὶ πλείω τῶν πενήτηντα ἐτῶν ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἀλβανίας. Ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν μουσουλμανικῶν τάφων γράφονται εὐσεβεῖς ψευδολογίαι. Ἐστάθην ὀλίγον νὰ ἴδω τὴν ὀλίγην ἐκείνην γῆν, τὴν καλύπτουσαν τὴν φοβερὰν ἐκείνην κεφαλὴν, καὶ μοὶ ἐπέηλθον εἰς τὸν νοῦν αἱ πρὸς τὸ κρανίον τοῦ Ἰδρα ἐρωτήσεις τοῦ Ἀμβλῆτου: — Ποῦ εἶνε τὰ παλληκάρια σου, λέον τῆς Ἡπείρου; Ποῦ εἶνε οἱ γενναῖοί σου Ἀλβανοὶ καὶ τὰ παλάτια σου τὰ κατὰφρακτα μὲ κανόνια, καὶ τὸ ὄρατόν σου κιάσκιον, τὸ κατοπτρίζομενον εἰς τὰ νερά τῆς λίμνης τῶν Ἰωαννίνων, καὶ οἱ ὄψαυροι οἱ θαμμένοι ὑπὸ τοῦς βράχους, καὶ οἱ ὄρατοι δόξαλοι τῆς Βασιλικῆς σου; Καὶ τότε ὁ νοῦς μου ἐφέρετο πρὸς τὴν καλλιμορφωτάτην γυναικα, περιπλανωμένην εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πτωχὴν καὶ περιώδυνον ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τῆς εὐτυχίας καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς, ὅτε ἤκουσα ἑλαφρὸν τινα θροῦν, καὶ στραφείς εἰδὼν ἄνθρωπον μακρὸν καὶ κάτσηγαν, ῥασοφόρον, μὲ κεφαλὴν ἀσκεπῆ, ὅστις μ' ἔβλεπε μὲ ἦθος ἐρωτηματικόν. Ἐξ ἑνὸς νεύματός του ἐνόησα, ὅτι ἦτο μοναχὸς τοῦ ἑλληνικοῦ μοναστηρίου τοῦ Βαλουκλή, ὅτι ἤθελε νὰ μοὶ δείξῃ τὸ θαυματουργὸν ἀγίασμα, καὶ ὠδέυσα μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸ μοναστήριον. Μὲ ὠδήγησε δι' αὐτῆς σιωπηλῆς, ἠνοίξε μικρὰν θύραν, ἀνῆψεν ἐν κρηλῶν, μὲ κατεβίβασε διὰ μικρῆς τινος κλίμακος ὑποκάτω ὄλου ὑγροῦ καὶ σκοτεινοῦ, καὶ ἰστάμενος πρὸ εἰδούς τινὸς δεξαμενῆς, εἰς ἣν ἐξέταινε διὰ τῆς μικρῆς χειρὸς τὸ φῶς τοῦ κρηλίου, μοὶ εἶπε νὰ ἴδω τοὺς ἐρυθροὺς ἰχθύας, οἵτινες ἐπλεον εἰς τὸ ὕδωρ. Ἐν ᾧ δὲ παρτήρουν, μοὶ ἐψιθύρισε λόγον ἀκατάληπτον, ὅστις πρέπει νὰ ἦτο ὁ περιφημὸς μῦθος περὶ τοῦ θαύματος τῶν ἰχθύων τούτων. Ἐν ᾧ οἱ τοῦρκοι ἐπεχείρουν τὴν τελευταίαν ἐφοδὸν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μοναχὸς τις ἑλλῆν ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐτηγάνιζεν ὀψάρια. Αἰφνης ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου ἕλλος μόναχος, καὶ ἀνέκραξε κατεπτοημένος: — Ἡ πόλις ἐξεπορθήθη! — Τί; ἀπεκρίθη ὁ ἕλλος — Θὰ τὸ πιστεύσω, ὅταν ἴδω τὰ ὀψάρια μου νὰ πετάξουν ἐξω ἀπὸ τὸ τηγάνιον. — Καὶ τὰ ὀψάρια ἐτινάχθησαν ἐξω ἀπὸ τὸ τηγάνιον τινόντι κατὰ τὸ ἦμισυ ἐρυθρὰ καὶ κατὰ τὸ ἦμισυ μαῦρα, διότι δὲν εἶχαν τηγανισθῆ εἰμὴ μόνον ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους,

1. Σημ. τοῦ μεταφρ. Ἡ δὲθεν ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ Ἀλῆ ἐπιγραφὴ αὕτη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, εἶνε μῦθος.

ὅθεν καὶ μετὰ θερησευτικῆς εὐλαθείας, ὡς οἰκοθεν ἐνοεῖται, ἐπανετέθησαν εἰς τὸ ὕδωρ, ὁπόθεν εἶχον ληφθῆ, καὶ ὅπου πλέουσιν ἀκόμη. Ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὴν φλυαρίαν τοῦ ὁ μοναχῆς, μοὶ ἐβράντισε τὴ πρόσωπον μὲ σαγόνας τινὰς ἀγίασματος, αἵτινες ἐπανεπέσον ἐντὸς τῶν χειρῶν του μεταβεβλημέναι εἰς κεράτια, καὶ ἀφ' οὗ μὲ συνώδευσε μέχρι τῆς θύρας, ἐτάθη ὀλίγον βλέπων με, καθ' ὅσον ἀνεχώρουν, μὲ τοὺς μικροὺς του πλήρεις ἀνίας καὶ νυσταγμοῦ δόξαλοι.

Καὶ πάντοτε ἐνθὲν μὲν τείχη ὀπισθεν τειχῶν καὶ πύργοι ὀπισθεν πύργων, ἐνθεν δὲ νεκροταφεῖα σκιερά, πεθία γλοερὰ, ἀμπελοὶ, οἰκίαι τινὲς κλεισταί, καὶ ἐπέκεινα τούτων ἐρημος. Ἐνίοτε βλέπων τὰ τείχη ἐκ χαμηλοῦ τινος μέρους, ἐνόμιζα ὅτι βλέπω τὴν τελευταίαν αὐτῶν κατατομήν' ἀλλ' ἀνέβαινα ὀλίγον, καὶ ἀνεφαίνοντο ἐκτεινόμενα ἐνώπιόν μου ἐπ' ἀπειρον, κατὰ πᾶν τὸ βῆμα ἀνεπηδῶν ἐξω οἱ πύργοι, ὁ εἰς κατόπι τοῦ ἑλλου κατὰ δύο καὶ κατὰ τρεῖς ὁμοῦ, ὡς ἐάν προσέτρεχον εἰς τὸν δρόμον, διὰ νὰ ἴδωσι τίς ἐτάραττε τὴν σιωπὴν τῆς ἐρημίας ἐκείνης. Ἡ βλάστησις εἰς τὸ μέρος τοῦτο εἶνε θαυμασία. Δένδρα πυκνοφύλλα ἀνορθοῦνται ἐπὶ τῶν πύργων ὡς ἐπὶ γαστρῶν γιγαντιαίων ἀπὸ τῶν ἐπάλλεξων κρέμανται ὄψαυροι ἀνθῶν κίτρινον καὶ πορφυρῶν καὶ στεφάναι κισσοῦ καὶ αἰγοκλήματος' κάτωθεν δὲ ὑπάρχουσι σωροὶ ἀδιέξοδοι κομάρων, σκίνων, κνιδῶν, καὶ βράτων, ὧν ἐκ μέσου ἀνυψοῦνται πλάταινοι καὶ ἰτέαι, κατασκαίζουσαι τὴν τάφρον καὶ τὰς ὄχθας. Μεγάλαι τμήματα τειχῶν εἶνε καθ' ὄλοκληρίαν σκεπασμένα ἀπὸ κισσῶν, ὅστις συγκρατεῖ δίκην δικτύου τὰς ἀπεσπασμένους πλίνθους καὶ τὰ ἐρείπια, καὶ ἀποκρύπτει τὰ ῥήγματα καὶ τὰς πολεμιστράς. Τὴν τάφρον καλλιεργοῦσι λαχανοκόμοι' εἰς δὲ τὰς ὄχθας βόσκουσιν αἴγες καὶ πρόβατα, φυλαττόμενα ὑπὸ ἑλληνοπαιδῶν, ἐξηλωμένων εἰς τὴν σκιάν τῶν δένδρων' ἐκ τῶν τειχῶν ἐξέρχονται σμήνη πτηνῶν' ὁ ἀήρ εἶνε πλήρης τῶν ζωηρῶν ἀρωμάτων τῶν ἐκ τῶν ἀγρίων φυτῶν, καὶ ἐπιγέει ἀκατανόητον τινα ἐαρινὴν φαιδρότητα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων, ἅτινα φαίνονται ἐστεφανωμένα καὶ ἀνόπτεπτα διὰ τὴν διάβασιν Σουλτάνας. Αἰφνης ἠσθάνθη κατὰ πρόσωπον πνεῦμα ἀέρος ἀλμιυροῦ, καὶ ἀνεγείρας τοὺς δόξαλους εἶδα μακρὰν ἐνώπιόν μου τὴν κυανόχρουν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρῆ. Συγχρόνως δὲ μοὶ ἐφάνη, ὅτι φωνή τις σιγανὴ μοὶ ἐψιθύρισε πρὸς τὸ οὖς: — Τὸ Ἐπταπύργιον — καὶ ἐσαμάτησα καθ' ὄδδον, μετ' αἰσθηματος τινὸς ἀορίστου ἀνησυχίας. Μεθ' ὃ ἀνέλαθον τὴν ὁδοποιρίαν, διείδην ἐνώπιον τῆς Ἀετῆρας Πύλης, ὑπερέβην τὴν Μελανδρησίαν, καὶ εὐρέθην ἀπέναντι τοῦ φρουρίου.

Τὸ δυσωδίονον τοῦτο κίτριον, ἀνεγερθὲν ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Β' καθ' ὃ μέρος ἐκεῖτο τὸ Κυκλόειον τῶν Ἑλλήνων, ὅπως προαπερίη τὴν πόλιν καθ' ὃ μέρος τὰ τείχη, τὰ προαπερίησαν τὴν πό-

λιν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, συννοοῦνται πρὸς τὰ προφυλάττοντα αὐτὴν ἀπὸ τῆς Προποντίδος, καὶ μεταβλήθην ἀκολούθως εἰς πολιτικὸν δεσμοτήριον, ἀφ' οὗ αἱ περαιτέρω κατακτήσεις τῶν Σουλτάνων, ἐξασφαλίζουσαι τὴν Σταμποῦλ ἀπὸ τοῦ κινδύνου πολιορκίας, κατέστησαν αὐτὸ κχρηστον ὡς φρούριον, δὲν εἶνε σήμερον ἕλλο τι πὰρὰ σκελετὸς φρουρίου, φυλαττόμενος ὑπὸ ὀλίγων τινῶν στρατιωτῶν, ἐρείπιον κατάρκτον, πλήρες ἀναμνήσεων ἀλγεινῶν καὶ φρικωδῶν, αἵτινες μεταβλήθησαι εἰς μύθους διατρέχουσι τὸ στόμα ὄλων τῶν λαῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὅπερ οἱ ξένοι βλέπουσιν ἐπιτροχάδην, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀπὸ τῆς πύρας τοῦ πλοίου, ὅπερ φέρει αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ Κερκτίου κόλπου. Οἱ Τοῦρκοι καλοῦσιν αὐτὸ Γεδί-κουλε, καὶ εἶνε δι' αὐτοὺς ὅ,τι ἡ Βασιλίς διὰ τοὺς Γάλλους καὶ διὰ τοὺς Ἄγγλους ὁ Πύργος τοῦ Λονδίνου: μνημεῖον ἀναμνήσκον τοὺς ἀπαισιωτέρους χρόνους τῆς σουλτανικῆς τυραννίας.

Τὰ τείχη τῆς πόλεως ἀποκρύπτουσιν αὐτὸ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ θεωμένου ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, ἐκτὸς δύο ἐκ τῶν ἐπτὰ πύργων του, ἀφ' ὧν καὶ ἐπωνομάσθη, καὶ ἐξ ὧν μόνον τέσσαρες περιλείπονται σήμερον ἀκέραιοι. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τείχος σώζονται ἀκόμη δύο κίονες κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ, οἵτινες ἀνήκον εἰς τὴν ἀρχαίαν Χρυσὴν πύλιν, δι' ἧς εἰσῆλθον θριαμβεύοντες ὁ Ναρσῆς καὶ ὁ Ἡράκλειος, καὶ ἦτις εἶνε αὐτὴ ἐκείνη, κατὰ τινα μῦθον κοινὸν εἰς τε τοὺς Μουσουλμάνους καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας, δι' ἧς θὰ διαβῶσιν οἱ Χριστιανοὶ καθ' ἣν ἡμέραν θὰ ἐπικνεισέλωσι νικηταὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κωνσταντίνου. Ἡ πόλις τῆς εἰσόδου εἶνε ἐντοσθεν τοῦ τείχους, ἐντὸς μικροῦ πύργου τετραγώνου, καὶ πρὸ αὐτῆς φρουρεῖ νυσταλέος τις Τοῦρκος μὲ παπούτσιαι, ὅστις πάντοτε σχεδὸν ἀφίει νὰ εἰσέρχεται ἐν νόμισμα εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ εἰς περιηγητῆς εἰς τὸ φρούριον.

Εἰσῆλθον καὶ εὐρέθην ἐντὸς περιβόλου μεγάλου, παρέχοντος τὴν πένθιμον ὄψιν νεκροταφεῖου ἅμα καὶ δεσμοτηρίου, ὅπερ μὲ ἔκαμε νὰ σταματήσω ὀλίγον. Κύκλωθεν ὑψοῦνται τείχη ἀπειρομέγεθον καὶ μαῦρα, σχηματίζοντα πεντάγωνον, καὶ κατεστεμμένα μὲ μεγάλους τετραγώνους καὶ στρογγύλους πύργους, ὑψηλοτάτους καὶ χαμηλοῦς, τοὺς μὲν κατακρημνισμένους, τοὺς δὲ ἀκεραίους καὶ σκεπασμένους μὲ ὑψηλὰς κωνοειδεῖς στῆγας μολυβδοσκεπεῖς, καὶ ἀπειραρίθμους μικρὰς κλίμακας κατηρησιωμένας, ἀναφερούσας εἰς τὰς ἐπάλλεξας καὶ τὰς πολεμιστράς. Ἐντὸς τοῦ περιβόλου ὑπάρχει βλάστησις ὑψηλὴ καὶ πυκνὴ, ὑπὲρ ἣν ὑψοῦνται κυπάρισσοι καὶ πλάτανοι, καὶ ἀνωθεν τούτων προέχει ἡ κορυφὴ τοῦ μινάρῆ μικροῦ τζαμίου ἀποκεκρυμμένου' μεταξὺ δὲ τῶν χαμηλοτέρων φυτῶν προσέχουσιν αἱ στῆγαι καλυβῶν, ἐν αἷς κοιμῶνται οἱ στρατιῶται, ἐν τῷ μὲ-

ση δὲ ὁ τάφος τοῦ βεζιρη, ὅστις ἐστραγγαλισθὴ ἐν τῷ φρουρίῳ τῆδε κακίαι φαίνονται τὰ ἀμύρφα λείψανα ἀρχαίου οὐρώματος, μεταξὺ δὲ τῶν φρυγάνων καὶ παρὰ τὰ τείχη συντρίμματα ἀναγλύφον, κορμὸι κινδῶν καὶ κιονουράων ἐμπεπηγμένων εἰς τὴν γῆν, κεκαλυμμένοι κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τῶν χόρτων καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τῶν βορβόρων ἀταξία Οὐλιβερὰ καὶ παράδοξος, πλήρης μυστηρίων καὶ ἀπειλῶν, ἥτις κάμνει τὸν θεατὴν νὰ μὴ θέλῃ νὰ προχωρήσῃ. Ἐστάθην δὲ λίγον βλέπων πέριξ, καὶ ἔπειτα προεχώρησα μετὰ προφυλάξεως, ὡς φοβούμενος μὴ ἐμβάλω τὸν πόδα εἰς λάκκον αἵματος. Αἱ καλὶδαί ἦσαν κλεισταὶ ὡς καὶ τὸ τζαμίον, τὰ πάντα ἐρημικὰ καὶ ἥσυχα, ὡς εἰς ἐρείπιον ἐγκαταλειμμένον. Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν τειχῶν ὑπάρχουσιν ἀκόμη τὰ ἔχνη σταυρῶν ἑλληνικῶν, λείψανα μονογραμμάτων Κωνσταντινιανῶν, πτέρυγες ἡρωοτηριασμένα ῥωμαϊκῶν ἀετῶν καὶ λείψανα τῶν ζωφύρων τοῦ ἀρχαίου κτιρίου καταμαυρισμένα ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος. Ἐπὶ τινῶν λίθων φαίνονται ἐγκεχαρραγμένα χονδροειδῆ ἑλληνικὰ ἐπιγραφαὶ μὲ μικρὰ γράμματα, ὅλαι σχεδὸν ἐπιγραφαὶ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Κωνσταντίνου, οἵτινες ἐφύλαττον τὸ φρούριον, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Φλωρεντινοῦ Ἰουλιάνη, τὴν πρὸ τῆς ἀλώσεως ἡμέραν πτωχοὶ ἄνθρωποι ἀπόφασιν ἔχοντες ν' ἀποθάνωσιν, οἵτινες ἐπεκαλοῦντο τὸν Θεὸν ὅπως σώσῃ τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς λαφυραγωγίας, καὶ τὰς οἰκογενεῖας τῶν ἀπὸ τῆς ἀλμαλωσίας. Ἐκ τῶν ὄπισθεν τῆς Χρυσῆς Πύλης δύο πύργων ὁ εἰς εἶνε ὁ ἐν ᾧ ἐνεκλειόντο οἱ πρεσβευταὶ τῶν ἐπικρατειῶν, ὅσαι εἶχον πόλεμον πρὸς τοὺς Σουλτάνους, καὶ ἀναγινώσκονται καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπιγραφαὶ τινεὶ λατινικαί, ὧν αἱ νεώτεραι εἶνε αἱ τῶν Βενετῶν πρεσβευτῶν, ἐγκαταλειφθέντων ἐκεῖ ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀχμέδ τοῦ Π', ὅτε ἐξεβράχη ὁ πόλεμος τοῦ Μορέως. Ὁ ἄλλος δὲ εἶνε ὁ περιφημὸς πύργος, μὲ τὸν ὅποιον σχετίζονται ὅλαι αἱ πενθιμώτεραι παραδόσεις τοῦ φρουρίου, ὁ πύργος ὅστις ἐνέκλειε λαδύρινθον ὄλον εἰρητῶν φρικωδῶν, τῶν ζωντανῶν, ὅπου οἱ βεζιριδῆς καὶ οἱ μεγιστάνες τῆς Αὐλῆς ἀνέμενον, δεόμενοι ἐν τῷ σκότει, τὴν ἐμφάνισιν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐξιστάμενοι τῶν φρενῶν ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ, ἄφρον ἐπὶ τοῦ εἰδῶφους τὰ ἔχνη τῶν ὀνύχων καὶ τοῦ κρανίου. Ἐν τῷ ἐνδὲ τῶν τῶν τούτων ἦτο ὁ μέγας ὄλμος, οὗ ἐντὸς ἐτίθοντο τὰ ὄστια καὶ αἱ σάρκες τῶν οὐλεμάδων. Χαμαὶ ὑπάρχει τὸ στρογγύλον δωματίον, ὅπερ ἐκαλεῖτο εἰρητὴ αἵματος, ὅπου ἀπεκεφαλίζοντο κρυφίως οἱ κατὰδικοι, ὧν αἱ κεφαλαὶ ἐβρίπτοντο ἐντὸς φρέατος, ὅπερ ἐκαλεῖτο φρέαρ τοῦ αἵματος, οὗτινος τὸ στόμιον φαίνεται ἀκόμη ἐπὶ τοῦ ἀνωμάλου διαπέδου, ἐπικεκαλυμμένον μὲ δύο λιθίνας πλάκας. Κάτωθεν ἦτο τὸ βραχῶδες λεγόμενον σπήλαιον, φωτιζόμενον ὑπὸ κενδελίου κρεμμυμένου ἀπὸ τοῦ ὄλου, ὅπου ἀ-

πεσπᾶτο ἀπὸ τοῦ καταδικασθέντος εἰς τὰς βασάνους τὸ δέρμα κατὰ ταινίας, ἐχύνετο πίσσα κοχλάζουσα εἰς τὰς πληγὰς, ὅσας ἐπέφερον οἱ ραβδισμοὶ, καὶ συνετίθοντο μὲ βόταλα οἱ πόδες καὶ αἱ χεῖρες, οἱ δὲ φρικώδεις ὠρυγμοὶ τῶν ἀγωνιώντων δὲν ἔφθανον εἰς τὰ ὦτα τῶν δεσμοτῶν τοῦ πύργου εἰμὴ ὡς βραγχώδης τις δλοφυρμός. Εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ περιβόλου φαίνονται ἀκόμη τὰ ἔχνη τῆς αὐλῆς, ἐν ᾗ ἀπεκεφαλίζοντο τὴν νύκτα οἱ κοινοὶ κατὰδικοι· ἐκεῖ δὲ πλυσίον ὑπῆρχεν ἀκόμη, ὅχι πρὸ πολλοῦ, τείχος ὀστέων ἀνθρωπίνων, ὑψόμενον σχεδὸν ἕως εἰς τὸ ἀνάχωμα τοῦ φρουρίου. Ἐγγὺς τῆς εἰσόδου εἶνε ἡ εἰρηκτὴ Ὁσμὰν τοῦ Β', τοῦ πρώτου αυτοκρατορικοῦ ὀμάτος τῶν Γιαντιστῶν. Ἐν τῇ εἰρηκτῇ ταύτῃ ὁ πτωχὸς δκτωκαίδεκαέτης Σουλτάνος, οὗτινος τὰς δυνάμεις ἐδιπλασίασεν ἡ ἀπελπισία, ἀντέστη μακροδῶς πρὸς τοὺς τέσσαρας αὐτοῦ δημίους, μέγρις οὗ χεῖρ ἀσεβῆς καὶ ἀνανδρῶς, συνθησιμένη εἰς τὸ εὐνούσιμα, τὸν ἥρπασεν ἐκ «τῆς πηγῆς τῆς ἀνδρικότητος», καὶ ἀπέσπασεν ἐξ αὐτοῦ κραυγὴν ὀξυτάτην, ἣν κατέπειξε παρευθὺς ὁ βρόχος. Εἰς ὄλους τοὺς ὑψηλοὺς πύργους καὶ εἰς μέγα μέρος τῶν τειχῶν ὑπῆρχε δαίδαλος σκοτεινῶν διαδρόμων, μικρῶν ἀποκρύφων κλιμάκων, θυρῶν μικρῶν, κλειομένων μὲ σύρτας σιδηροῦς ἢ μὲ δοκοῦς, ὅφ' ἂς ἔκλυτον τὴν κεφαλὴν διὰ τελευταίαν φορᾶν πασσάδες, μετασιλόπαιδες, τοπάρχει, θαλαμηπόλοι, καὶ μεγιστάνες ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς νεότητος καὶ τῆς δυνάμειος, οἵτινες πάντα ταῦτα ἀπέβαλλον ἐν μιᾷ ὥρᾳ· εἶχε δὲ ἡδὴ καταχράνη διὰ τοῦ αἵματος τὸ ἐσωτερικὸν τείχος τοῦ φρουρίου ἢ κεφαλὴ τῶν, ἐν ᾗ αἱ σύζυγοὶ τῶν ἀνέμενον αὐτοὺς ἀκόμη ἐνδεδυμένοι ἐορτάσιμα ἐν τῇ λαμπρότητι τοῦ χαρμελίου. Διὰ τῶν κατασταζόντων ὕδωρ διαδρόμων τούτων καὶ τῶν νεκρωσίμων ἐκείνων κλιμάκων διήρχοντο τὴν νύκτα ὑπὸ τὸ φῶς τῆς λυχνίας στρατιωτῶν καὶ δῆμοι μὲ χεῖρας καθημαιγμένους, καὶ ἀγγελιαφόροι τοῦ Σαραγίου, οἵτινες ἤρχοντο νὰ φέρωσιν εἰς τοὺς καταδικασμένους εἰς θάνατον, καὶ ἀπατωμένους ἀκόμη ὑπ' ἀμυδρῆς τινος ἐλπίδος, τὴν τελευταίαν ἄρνησιν τῶν Σουλτάνων, καὶ πτώματα μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσεβλημένους ἐκ τοῦ μετώπου καὶ μὲ τὸν φρικώδη μεταξίνον βρόχον εἰς τὸν καιμῶν, φερόμενα ἀπὸ τσακούσιδες ἀπυθνηκῶτας καὶ κατακόπους ἐκ τῆς πάλης, ἣν ἐπανειλημμένως εἶχον διαπαλαίση ἐν τῷ σκότει κατὰ τῆς λύσεως τῆς ἀπελπισίας. Εἰς δὲ τὸ ἀντίθετον ἄκρον τῆς Σταμπούλ, ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Σαραγίου, ἦτο τὸ φοβερὸν δικαστήριον τῆς Αὐλῆς. Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ὑπερμεγέθους θανατικὴ μηχανὴ, ἐστεμμένη μ' ἐπτὰ λιθίνας ἀγχανας, ἥτις ὑπεδέχτο ἀπὸ τοῦ τῆς ξηρῆς καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης ζῶντα τὰ ὀμάτα τῆς, καὶ εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δὲν ἀπέδιδεν εἰμὴ κεφαλὰς καὶ κορμούς ἀποκεκομμέ-

νοὺς· ἀπὸ τοῦ ὕψους δὲ τῶν πύργων, ἐν οἷς ἀπέθνησκον, ἔβλεπον μακρὰν τὰ κιάσκια τοῦ Σαραγίου φωταγωγημένα διὰ τὰς αυτοκρατορικὰς ἐορτάς. Καὶ νῦν αἰσθάνεται τις ἡδονὴν τινὰ βλέπων τὸ ἄτιμον τοῦτο φρούριον ὀβτω παρμαρρωμένον, ὡς εἰάν βλα τὰ ὀμάτα ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν τὸ ἔχουν καταπάγη καὶ συγκατατρίψη μὲ τοὺς ὀνυχὰς καὶ μὲ τοὺς ὀδόντας τῶν, διὰ νὰ κορέσωσι τὴν δίψαν τῆς ἐκδικήσεως ἐπὶ τῶν τειχῶν, ἀφ' οὗ δὲν δύνανται νὰ τὴν κορέσωσιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων. Τὸ πελώριον τέρμα, ἀφωπλισμένον καὶ γεγνηκαὶς, χασμαῖται μὲ τὰ ἑκατὸν ὀμάτα τῶν διεβρηγμένων πολεμιστῶν καὶ θυρῶν του, ἀποδὲν κενόν τι μορμολύκειον, μυριάς δὲ ποντικῶν, σαυρῶν καὶ σκορπιῶν κιτρινωπῶν, ἐκβλίσσαντες, ὡς ἄλλοι σκώληκες, ἐκ τοῦ ἀσπυπότος πελώριου τοῦ σώματος, μυρμηκῆ ἐντὸς τῆς κενῆς του κοιλίας καὶ τῶν θυρματισμένων νεφρῶν του, ἐν τῷ μέσῳ ἀυθιάδους βλαστήσεως, ἥτις τὴν περιστέφει καὶ περικοσμεῖ πρὸς ἐμπαιγμόν. Ἀφ' οὗ δὲν διέβην διαφύρου θυρᾶς, χωρὶς νὰ ἴδω ἄλλο τι παρὰ κατασπασμένην φυγὴν ποντικῶν, ἀνῆλθον διὰ κλιμάκος χορτοσκεποῦς εἰς ἐν ἀπὸ τὰ τείχη τῆς δυτικῆς πλευρᾶς. Ἐκείθεν ἐπιβάνετα ὄλον τὸ φρούριον· εὐρὺ καὶ ἄτακτον πλήθος ἐρειπίων, πύργων, ἐπάλλων, κλιμάκων, ἀναχωμάτων, ὄλον μελανωπῶν ἢ βαθυπόρφυρον, πέριξ μεγάλου καταπρασίνου ὄγκου· πέραν δ' ἐκεῖθεν ἄλλοι πύργοι καὶ ἄλλαι ἐπάλλει ἀναριθμητοὶ τῶν ἀνατολικῶν τειχῶν τῆς Σταμπούλ· τὸ ὄμαμα δὲ εἶνε τοιοῦτον, ὅστε καμύουν τοὺς ὀφθαλμοὺς, νομίζεις ὅτι βλέπεις ἐν μόνον εὐρύτατον φρούριον ἐγκαταλειμμένον, δικραφόμενον ἐπὶ τῆς Προποντίδος. Ἀριστερᾶ φαίνεται μέγα μέρος τῆς Σταμπούλ, διατετηγμένον εἰς πολλὰς ἐλικοειδῆς καὶ μακρὰς ὁδοὺς, συγκλινοῦσας ἀπάσας πρὸς τὴν ἀρχαίαν θριαμβευτικὴν ὁδὸν τῶν αυτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου, ἥτις, ἀπὸ τῆς Χρυσῆς Πύλης ἀρχομένη, διήρχετο τὸν ὄβρον τοῦ Ἀρκαδίου καὶ τὸν τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ ἔφθανεν ἕως εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἦτο ἀποψὲς ἀπειρος καὶ χαρίεσσα, ἥτις καθίστα ἔτι μάλλον ἀπαίσιον τὸν σωρὸν τῶν ὑπὸ τοὺς πόδας μου ἐρειπίων. Ἐμειναι ἱκανὴν ὄραν ἐκεῖ, ἐπεστηγισμένος ἐπὶ ἐπάλλεως διαπύρου ἐκ τοῦ ἡλίου, καταθαμβωμένος ἀπὸ φῶς ἄπλετον, θεωρῶν τὸν κάτωθεν μου ἀφρημένον τὴν καλύπτουσαν τέως αὐτὸν πλάκα μέγαν ἐκείνην τάφον μετὰ τῆς περιεργείας ἐκείνης, τῆς πλήρους συννοίας καὶ δυσπιστίας, μετ' ἧς παρατηρεῖ τις τοὺς τόπους, ὅπου συνετελέσθη προσφάτως ἐγκλημὰ τι. Τὰ τείχη διέτρεχον μεγάλαι σαυραεῖς τὴν τάφρον κάτω ἐκάκων οἱ βάτραχοι, ὑπερᾶν τῶν πύργων ἵπταντο κόρκαες, περὶ δὲ τὴν κεφαλὴν μου ἐβόμβει νερός ἐντόμων, ἀναπτάντων ἐκεῖ ἐκ τῶν βορβόρων τῶν ἐρειπίων, καὶ ὁ ὀλίγον ἀναρρπιζόμενος ἀήρ μοι ἔφερε τὴν δυσὸδὴ ἀποφορᾶν ἵππου ἀσπυπότος, κειμένου δ-

κατὰ τὴν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τάφρον τοῦ φρουρίου. Μὲ κατέλαβεν αἰσθημὰ τι ἀηθίας καὶ μέθης· καὶ ὅμως ἠσθανόμην ὅτι ἤμην προσηλωμένος ἐκεῖ ὡς διὰ τινος βασκανίας, καὶ βεβούισμένος εἰς εἶδος τι ἀποκαρώσεως· καμύουν δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ σχεδὸν ὑπνώττων ἐν τῇ νεκρᾷ ἐκείνῃ μεσημβρινῇ γαλήνῃ, ἐνόμιζον ὅτι ἤκουα ἐν τῷ μονοτόνῳ βόμβῳ τῶν ἐντόμων τὸν ψόφον κεφαλῶν ῥιπτομένων ἐντὸς τοῦ φρέατος, τὰς θρηνώδεις κραυγὰς τῶν ψυχροβλαγόντων ἐν τοῖς ὑπογείοις, καὶ τὴν φωνὴν τοῦ μικροτέρου υἱοῦ τοῦ Βραγχοβάδου, ὅστις αἰσθανόμενος ἐπὶ τοῦ τραχήλου τὸν ψυχρὸν βρόχον, ἐφώναζε: —Πάτερ μου! πάτερ μου! — Καὶ καθὼς ἤμην κατὰκοπος καὶ καταθαμβωμένος ἐκ τοῦ φωτός, ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔμεινα στιγμὰς τινὰς ἀποκαρωμένος. Παρουῦς ἔλαι αὐταὶ αἱ φρικώδεις εἰκόνας παρέστησαν εἰς τὴν διάνοιάν μου μετὰ καταπληκτικῆς ἐναργείας. Τὴν αὐτὴν ὄμως στιγμὴν κραυγὴ ἔξετα καὶ εὐήχος μὲ δίσσεισε, καὶ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶδα εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ μικροῦ μιναρῆ τὸν ἱμάκιον τοῦ τζαμίου τοῦ φρουρίου. Ἡ βραδεῖα ἐκείνη, γλυκεῖα, καὶ πανηγυρικὴ φωνή, ἡ λαλοῦσα περὶ Θεοῦ, εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἰσεχώρησεν ἕως εἰς τοὺς ἐσχάτους μυχοὺς τῆς καρδίας μου! Ἐνόμιζε τις ὅτι ὠμίλει ἐξ ὀνόματος ὄλων ἐκείνων, ὅσοι εἶχον ἀποθάνῃ ἔνδον ἐκεῖ, ὅτι ἔλεγεν ὅτι αἱ ὀδύνα αὐτῶν δὲν ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς, ὅτι τὰ τελευταῖα τῶν ἀντημείφθησαν, ὅτι εἶχον συγχωρήσῃ, ὅτι ἔπρεπε νὰ συγχωρήσωσιν, ὅτι πρέπει νὰ προσεύχεται καὶ νὰ ἐλπίζει τις εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ κόσμος μᾶς ἐγκαταλιμπάνῃ, καὶ ὅτι τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε μάταια, ἐκτὸς τοῦ ἀπειροῦ ἐκείνου αἰσθημᾶτος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐσεβείας... Καὶ ἐξῆλθον συγκεκνημένος ἐκ τοῦ φρουρίου. Ἀνέλαβον τὴν παρὰ τὰ ἐξωτερικὰ τείχη τῆς Σταμπούλ πορείαν μου, καὶ ὤδευσα πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἐκεῖ πλυσίον εἶνε ὁ σταθμὸς τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ ὑπὸ τὸ τείχος διασταυροῦνται τμήματά τινα σιδηροδρόμου. Βύρθη ἐν τῷ μέσῳ μακρῶν σειρῶν ἀτμαμαξῶν τριμμένων καὶ κατασπονισμένων. Οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐκεῖ. Ἐὰν ἤμην ταῦρκος φανατικὸς, ἐχθρὸς τῶν εὐρωπαϊκῶν νεωτερισμῶν, ὅα ἡ δύναμην νὰ ἐμπρήσω ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου ὅλα ἐκεῖνα τὰ παραπήγματα, καὶ ν' ἀποχωρήσω ἐκεῖθεν ἡσυχος χωρὶς ποσῶς νὰ ἐνοχληθῶ. Ἐπροχώρησα εἰς τὸ χεῖλος τῆς ὁδοῦ, φοβόμενος μὴ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀκούσω τὰ ἀπειλητικόν: Ἐ τὸν τόπον! παρὰ τινος φρουροῦ, ἀλλ' οὐδεὶς μὲ ἠνώχλησεν· ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἐφθασά εἰς τὸ ἄκρον τοῦ τείχους. Ἐνόμιζα ὅτι ἠδυνάμην νὰ ἐμβῶ ἐκεῖθεν εἰς Σταμπούλ, ἀλλ' ἠκατόμην. Τὰ πρὸς τὴν ξηρὰν τείχη συνενδύονται εἰς τὸ παράλιον μὲ τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ οὐδαμοῦ ὑπάρχει οὐδὲ σιγὴ πύλης. Τότε ἐπροχώρησα περ-

τών εις τὰ λείψανα ἀρχαίας προκουμίας, καὶ ἐκαθέστη ἐπὶ σκοπέλου ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης. Ἐκείθεν δὲν ἔβλεπον ἄλλο τι εἰμὴ τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, τὰ ὄρη τῆς Ἀσίας, καὶ τοὺς κυκλωρούς λόφους τῆς Χρυσοπόλεως, οἵτινες ἐφαίνοντο ἀπώτατοι. Τὸ παράλιον ἦτο ἔρημον· τὰ κύματα ἐρχόμενα συνθροάζοντο πρὸ τῶν ποδῶν μου, καὶ μοῦ κατεβάρυνον τὸ πρόσωπον. Ἐμεινα ἐκεῖ ὀλίγον, σκεπτόμενος ἀόριστως καὶ μυρία ὅσα πράγματα. Ἐβλεπα ἑμαυτὸν μόνον ἐξερχόμενον διὰ τῆς Καλιγαρίας Πύλης, καὶ βαδίζοντα βραδέως διὰ τῆς ἐρημικῆς ὁδοῦ, μεταξὺ τῶν νεκραταφείων καὶ τῶν πύργων, καὶ ἀκολουθοῦντα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἂν εἴ ἦτο ἄλλος τις. Ἐπειτα ἤρχισα νὰ ζητῶ τὸν Ἰούγκ εἰς τὴν ἀπέραντον πόλιν· ἔπειτα ἐκοίταξα τὰ κύματα, ὅσα ἤρχοντο ἀλλεπάλληλα καὶ ἐξηπλοῦντο μετὰ λεπτοῦ ψιθύρου καὶ ἡσύχως εἰς τὸ παράλιον· καὶ ἔβλεπα εἰς αὐτὰ τὴν εἰκόνα τῶν λαῶν καὶ στρατῶν, ὅσοι ἦλθον καὶ συνεκρούσθησαν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον πρὸς τὰ τείχη τοῦ Βυζαντίου· τὰς φάλαγγας τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Πανσανίου, τὰς λεγεῶνας τοῦ Μαξιμου καὶ τοῦ Σεβήρου, τὰ στίφη τῶν Περσῶν, τὰς δροδάς τῶν Ἀθάρων, καὶ τοὺς Σλαῦους, καὶ τοὺς Ἀραβίας, καὶ τοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς Σταυροφόρους, καὶ τοὺς στρατοὺς τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου καὶ τοῦ Κομνηνοῦ, καὶ τοὺς τοῦ Βασιλῆος Ἰδερῆ, καὶ τοὺς τοῦ δευτέρου Ἀμουράτ, καὶ τοὺς τοῦ πορθητοῦ Μωάμεθ, ἐξαφηνισθέντας τὸν ἕνα κατόπι τοῦ ἄλλου ἐν τῇ ἀπεράντῳ σιωπῇ τοῦ θανάτου· καὶ ἐδοκίμαζα τότε τὴν Ὀλυσιν, ἣτις συνέλιβε τὴν καρδίαν τοῦ Ἀσπάρδῆ, τὴν παραμοιρῆν τῆς ἐορτῆς, ὅτι ἤκουαν ἐκλείπον βαθυκῆν καὶ κατὰ μικρὸν τὸ ἐρημικὸν ἔσμα τοῦ τεχνίτου, ὅπερ ἀνεμίνησκεν αὐτὸν τὸν ἦγον τῶν ἀρχαίων λαῶν, καὶ ἐσυλλογίζετο, ὅτι τὰ πάντα παρέρχονται ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὕμνη.

Ἐκείθεν ὑπανέστρεψα ἔως εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἐπιταπυργίου, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ τείχος, ὡς διατρέξω ἔτι τὴν Σταμπούλ παρὰ τὸ παράλιον τῆς Προποντιδῆς. Εἶγον ἤδη καταπεπονημένους τοὺς πόδας· ἀλλὰ κατὰ τὰς μικρὰς ὁδοποιίας ἀναγεννάται, μέχρι τινὸς βαθμοῦ, ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπαυδήσεως πεισμονῆς τῆς ζωῆς, ἣτις ἀναζωογονεῖ τὰς δυνάμεις. Βλέπω ἀκόμη ἑμαυτὸν βαδίζοντα, καὶ βαδίζοντα εἰς τοὺς ἐρήμους ἐκείνους δρόμους, ὑπὸ τὸν καυστικὸν ἐκείνον ἥλιον, κατελιημμένον δὲ ὑπὸ ἀκατανόητου τινὸς φαντασιώδους νυσταγμοῦ, καὶ ὄν διήρχοντο πρὸ ἐμοῦ φιλικαί μορφαὶ τοῦ Ταυρίνου, ἐπεισάδια ῥομαντικά, ἀπόψεις ἄλλων τόπων, καὶ ἰδέαι ἀόριστοι περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς· ταῦτα δὲ πάντα ἀπέληγον εἰς τὴν στοργικὴν τράπεζαν τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Βυζαντίου, ἀπαστρέπτουσαν ἐκ φώτων καὶ κρυστάλλων, ὅπερ ἔβλεπον ἀπώτατα κείμενον, πέραν πόλεως ἐνατοντάκις μεγαλιτέρως παρὰ τὴν Σταμπούλ, καὶ

ἤδη κεκαλυμμένης ὑπὸ τῆς νυκτός. Διέρχομαι συνοικίαν μουσουλμανικὴν, ἣτις φαίνεται ὡς ἀκατοίχητος, καὶ ἣτις ἀποπνέει ἀκόμη τὴν ὀλυσιν τοῦ φρουρίου τοῦ Ἐπιταπυργίου, καὶ εἰσέρχομαι εἰς τὴν εὐρείαν συνοικίαν τῶν Ἰαμαθίων, κατοικουμένην ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων, ἔρημον δὲ καὶ αὐτήν. Προχωρῶ δι' ἀγυιᾶς ἀτελευτήτου καὶ σκολιᾶς, ὁπόθεν βλέπω ἤδη πρὸς τὰ δεξιὰ διὰ μέσου τῶν οἰκιῶν τὰ τείχη τῆς πόλεως, διαγραφόμενα μὲ τὰς μαύρας ἐπάλλξεις τῶν ἐπὶ τῆς κυκλωρού θαλάσσης. Διέρχομαι ὑπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἰαμαθίων, καὶ εὐρίσκουμαι πάλιν ἐντὸς συνοικίας μουσουλμανικῆς, μεταξὺ παραθύρων δικτυωτῶν, θυρῶν κλειστῶν, μικρῶν τζαμιῶν, κήπων ἀποκρύφων, δεξιαμενὸν χορτοσκεπῶν, πηγῶν ἐγκαταλελειμμένων. Διέρχομαι τὸ μέρος, ὅπου ἦτο τὸ πάλαι ἡ ἀγορὰ τῶν βοδίων, βλέπων πάντοτε κάτω πρὸς τὰ δεξιὰ, τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους, καὶ μὴ ἀπαντῶν ἄλλο τι παρὰ σκύλλους τινὰς, οἵτινες ἴστανται διὰ νὰ μὴ ἴδωσι διαβλίνοντα, καὶ τουρκόπαιδας τοῦ δρόμου, οἵτινες μὲ ἀπειλοῦσιν ἀσκαρδαμικτῆ, διανοοῦμενοι ὕβριν τινά. Παράθυρά τινα ἀνοίγονται καὶ κλείονται αἰφνιδίως, καὶ βλέπω στιγμιαίως μίαν χεῖρα ἢ ἕνα ἄκρον χειρὶδος τινὸς γυναικός. Περιλάμπω τοὺς εὐρεῖς κήπους τῆς Πλάγκας, οἵτινες καταστέρουσι τὸν ἀρχαῖον λιμένα τοῦ Θεοδοσίου, βλέπω ἀπεράντους ἐκείσεως φερούσας τὰ ἴχνη πυρκαϊᾶς προσφάτους, τόπους, ὅπου, φαίνεται, παύει ἡ πόλις καὶ ἀρχίζει ἡ πεδιάς, μοναστήρια δεσβησιδίων, ἐκκλησίας ἑλληνικὰς, μικρὰς πλατείας μυστηριώδεις, σκιαζομένης ἀπὸ μεγάλης πλάτανου, ὑποκάτω τῆς ὁποίας ὑπνώττει γέροντες μὲ τὸ στόμιον τοῦ σωλήνος τοῦ ναργίλε εἰς τὴν χεῖρα. Προχωρῶ, σταματῶ ἐνώπιον μικροῦ καφενείου, διὰ νὰ πῶ ἐν ποτήριον ὕδατος, ὅπερ κείται πρὸς δειγματισμὸν ἐπὶ τοῦ παραθύρου, καλῶ, κτυπῶ, ἀλλ' οὐδεὶς ἀποκρίνεται. Ἐξέρχομαι ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν συνοικίαν τοῦ Γενί-καπού, εἰσέρχομαι εἰς ἄλλην μουσουλμανικὴν συνοικίαν, εἰσέρχομαι καὶ πάλιν εἰς τὸ μέσον τῶν ἑλληνικῶν καὶ ἀρμενικῶν οἰκιῶν τῆς συνοικίας τοῦ Κοῦμ-καπού, καὶ μὲ συνοδεύουσι πάντοτε ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους αἱ ἐπάλλξεις τῶν τειχῶν καὶ ἡ κυανόχρους θάλασσα, καὶ δὲν ἀπαντῶ εἰμὴ σκύλλους, ἐπαίτας, παιδία τῶν δρόμων, καὶ ἀκούω ἠχοῦσας ἀνωθεν τὰς φωνὰς τῶν ἱεράμιδων, οἵτινες ἀναγγέλλουσι τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Τὸ περιέχον συσσοτίζεται, καὶ ἐξακολουθεῖ ἡ ἀλλεπάλληλος διαδοχὴ καὶ ἀκολουθία τῶν οἰκιῶν, τῶν μελαγχολικῶν τζαμιῶν, τῶν ἐρήμων σταυροδρομίων, τῶν ἀδισξόδων στενωπῶν· ἀρχίζω δὲ νὰ αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν ἐξησθενημένον, καὶ νὰ σκέπτομαι νὰ βιβλιῶ ἐπάνω εἰς τὸ στρώμα τοῦ πρώτου καφενείου, ὅπερ ἀπαντήσω, ὅτε, περιλάμπων γωνίαν τινά, βλέπω αἰφνης ἐγειρόμενον ἐνώπιόν μου τὸν πελώριον ὄγκον τῆς Ἀγίας Σοφίας. Ἦ, τὸ προσφιλές θέμα! Αἰσθάνομαι ἐπα-

νερχομένης τὰς δυνάμεις, τὰς ἰδέας μου ἀναλαμβανούσας τὴν προτέρην γαλήνην, ἐπιταχύνω τὸ βῆμα, φθάνω εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἰδοὺ ἐμπρὸς εἰς τὴν φωταγωγημένην θύραν τοῦ πρώτου καφενείου τοῦ Γαλατᾶ ὁ Ἰούγκ, ὁ Ροσάκος, ὁ Σαντόρος, ὅλη ἡ μικρὰ Ἰταλία μου, ἣτις ἔρχεται εἰς προὔπαντήσιν μου μὲ τὸ πρόσωπον μειδιῶν καὶ μὲ τὰς χεῖρας τεταμένως. . . καὶ ἀνέπνευσα τότε, ὅπως καὶ ἔσον ποτὲ ἠδυνήθησαν ν' ἀναπνεύσωσιν οἱ πνεύμονες τιμίου ἀνθρώπου.

**Ἐπειτα συνέχισα.*

ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

ἐν τῷ κάλλιπιαρῷ.

[Ἐκ τῶν τοῦ Charles Blanc].

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀπευθύνεται πρὸς τὰς γυναῖκας, διότι ἐν τῷ δράματι τῆς ζωῆς τὰ χρώματα ἀνήκουσι καὶ ὀλοκληρίαν εἰς αὐτάς. Οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ, εὐρισκόμενοι ἀκόμη πλησιέστερον εἰς τὴν φύσιν, γενικώτεροι καὶ μᾶλλον ὑποκείμενοι εἰς τὸ αἰσθημα, ἀγαπᾶσι τὰ χρώματα σχεδὸν ὅσον καὶ τὰς γυναῖκας. Ὁ ἀγριος, ἐλαμβάνων ἑαυτὸν ἀναμφιβόλως ὡς ὑπὲρ τὸ δέον μονόχρωμον, προσπαθεῖ νὰ ἐξωρτίσῃ καταστίζων τὸ δέμα του. Οἱ ἰθαγενεῖς ἄγριοι τῆς Ἀμερικῆς στολίζουσι τὴν κεφαλὴν των ἀντιπίλου μὲ πτερὰ λαμπροτάτου χρώματος· ὁ δὲ κάτοικος τοῦ Μαρόκου, ὁ Μαῦρος, ὁ Ἀραβὶ καὶ ὁ Ἰνδὸς καλλωπίζονται μὲ χρώματα ἀνοικτά. Ἀλλὰ, καὶ ὅσον ὁ πολιτισμὸς γίνεται πολυπλοκώτερος καὶ μᾶλλον ἀνεπτυγμένος, ὁ ἄνθρωπος ἐγκαταλείπει βαθμῶδην τὰ χρώματα εἰς τὰς γυναῖκας· αὐτὸς δὲ ἀποβαίνει ὁσημέραι μᾶλλον ἄχρους καὶ ἀμαυρὸς, καὶ ἤδη καὶ ἄπασαν τὴν Εὐρώπην φέρει ἐνδυμα μαῦρον. Μόνον δ' οἱ στρατιωτικοὶ διατηροῦσι καὶ σήμερον ἀκόμη ἐν τῇ στολῇ αὐτῶν τὴν ποικιλίαν καὶ ζωηρότητα τῶν χρωμάτων· καὶ, ἐν ᾧ τὰ ἔθνη, φέροντα ἱματισμὸν πολιτικῶν ὁμοιόμορφον ἀνομολογοῦσι σιωπηλῶς δι' αὐτοῦ τὴν ἀδελφότητά των, οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ἀρχηγοὶ, φέροντες στολὰς διαφόρων χρωμάτων, ἀναγκάζονται ἀκόμη νὰ ὑποδηλώσιν τὸν ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ στολῇ αὐτῶν ἐνυπάρχοντα ἀρχικὸν σκοπὸν, ὅστις εἶνε ὁ φόρος τοῦ πλησίον. Αἱ γυναῖκες ὅμως ποτὲ δὲν ἠ' ἀφήσωσι τὸ μέτρον τοῦτο τοῦ ἀρέσκειν, τὰ χρώματα· αὐτὰ ποτὲ δὲν ἔλαττωσαν τὸν ἀφοπλισμὸν.

Ἄν καὶ αἱ ἀποχρώσεις τῆς κόμης καὶ τοῦ δέρματος εἶνε εἰς ἄκρον ποικιλίαι, δυνάμει θύμης ν' ἀναγάγωμεν αὐτάς εἰς κυρίας τινὰς χρωματικὰς παραλλαγὰς, λέγοντες, ὅτι ἡ κόμη τῶν γυναικῶν εἶνε μέλαινα, ξανθὴ, πυρρόχρους, καστανόχρους ἢ φαῖα. Πρὸς δὲ τὸ χρῶμα τοῦτο τῆς κόμης ἀνταποκρίνεται συνήθως καὶ ἀνάλογος χροιά τοῦ προσώπου. Εἶνε σπάνιον πρᾶγμα ἡ συνῦπαρξις τῶν δύο ἄκρων, κόμης μελαίνης καὶ προσώπου λευκοτάτου, ἐκτὸς ἐὰν τὸ χρῶμα τῆς

κόμης ἐμετριάσθῃ ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, ἐξ ἧς προήλθε καὶ ἡ ἄκρα λευκότης τοῦ δέρματος, ὅπως συμβαίνει τοῦτο εἰς τὰς Ἀγγλίδας καὶ Ἰσπανίδας ἐκεκ τοῦ ὕψους καὶ ὀμιχλοῦσους κλίματος τῆς νήσου των, καὶ εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Ἀμβέρσης, ὅπου ἡ διασταύρωσις τῆς Ἰσπανικῆς καὶ φλαμανδικῆς φυλῆς παράγαγε χρῶμα προσώπου ἀνοικτὸν μετὰ κόμης μεσημβρινῆς. Καὶ τῶν δύο τούτων χωρῶν αἱ γυναῖκες ἔχουν ὀφθαλμοὺς λαμπρῶς μελάνας, ἀλλ' ἔχει καὶ οὗτοι μελάνας ὅπως οἱ τῶν Ἰταλίδων καὶ Ἰσπανίδων. Ἡ ἀληθὴς μελαγχροινὴ ἔχει τὴν χροιάν τοῦ προσώπου ἀμαυρὴν καὶ θερμὴν, ποικιλλοῦσαν δὲ ἀπὸ τοῦ κίτρινου χρώματος μέχρι τοῦ ἐλαιοχρόου, ἡ δὲ πυρίνη τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς κόμης ἐξέχει ἐν τῷ μέσῳ λευκώματος χρυσοῦσους. Ἀπανταχοῦ ἡ φύσις εἶνε σύμφωνος πρὸς ἑαυτήν. Ἡ δὲ ξανθὴ· εἶνε τοιαύτη ζωῆσα, ὅποισιν παρέστησεν αὐτὴν ὁ Ροῦθὸς ἐπὶ τῶν γραφικῶν πινάκων του, χροιά ῥοδόχρους, λεπτὴ, διαφανὴς, ὑπέξανθος. Ἐν τῷ μεγάλῳ Ῥαμβουλλίῳ αἱ ξανθαὶ ὀνομάζοντο ἄλλοτε *ἰδαίται*. Ἡ καστανὴ κόμη συνδυάζεται θαυμασίως μὲ τὴν συνθετέραν ἐν Εὐρώπῃ χροιάν τοῦ προσώπου· ἡ ὄγκρ καὶ ἀνασταλαῖσα αὐτῆς ἐρυθρότης συμφωνεῖ καὶ ὀλοκληρίαν μὲ τὰ χρωματικὰ εἶενα ἡμίτονα τοῦ κυανοφίλου καὶ ῥοδοχρόου, ἅτινα εἶνε ἡ συνήθης χροιά τοῦ δέρματος. Ἡ φλογίνη καὶ ὑπόπυρρος κόμη συνυπάρχει μὲ δέμα λευκὸν καὶ λαμπρόχρουν, οἱ δ' ὀφθαλμοὶ τῶν πυρροχρῶν ἔχουσι χρῶμα καστανωπύον.

Ὅσακις ἡ ξανθὴ κόμη εἶνε ὑπόπετρος, ὡς ἐὰν ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῆς ἐλαφρὸν τι στρώμα κοκκοροτοῦ, ἡ λεπτὴ αὐτῆς κόμης φαίνεται ὡτὰν διεσκορπισμένη ἐπὶ τε τοῦ σώματος, οὐτινὸς καταστῆλαι τὴν λάμψιν, καὶ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὅς καθιστῆ προσηνεστέρος. Ἐκίστη ἔκκ ἰδιοσυγκρασίᾳ ἔχει ἔτοιμον καὶ πρὸς τελευτῶν. ἤδη δὲ ὀλοκληρὸν σύστημα χρωματικῆς ἀρμονίας. Εἰς τὸν καλλιτέχνην δ' ἀπόκειται νὰ καταστήσῃ τὴν ἀρμονίαν ταύτην χαλαρωτέραν ἢ ἐντονωτέραν, νὰ τονίσῃ εἴ τι ὑπάρχει ἀόριστον, ν' ἀρτίσῃ εἴ τι ἀγευστον καὶ ἔχυμον, νὰ μαλᾶξῃ τὰ ὑπόσκληρα, καὶ ἐν γένει νὰ ἐξάρῃ μὲν ὅ,τι ἀρεστὸν, ν' ἀντισταθμίσῃ δὲ δεόντως τὰ μὴ ἀρέσκοντα.

Αἱ παραλλαγὴ αὐταὶ τῆς χροίας καὶ τῆς κόμης ἐπιφέρουσιν ἀναμφιβόλως καὶ διαφόρους χρωματικὰς τόνους· ἀλλ' ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ χρώματα, τὰ ὅποια ἀρμόζουσιν εἰς ὅλας τὰς φυσικογνομίας, οἷον τὸ μέλαν, τὸ ἐλαφρὸν τέφρινον, τὸ μαργαροῖδες τέφρινον, ἅτινα ἀκριβῶς εἰπεῖν εἶνε ὅχι χρώματα, οἱ χρωματικοὶ ἀκολούθως τόνου τῆς δρυὸς, τῆς χαθάνας, τῆς φαῖας ὕψιας. . . διότι ταῦτα ἐν μὲν τῇ σκιά εἶνε ἐντονα, ἐν δὲ τῷ φωτὶ ἄτονα.

Εἶπα τὸ μέλαν· ἀλλὰ ποῖον μέλαν; Ὅπως ἀναδείξῃ τὴν δροσερὰν χροίαν τῆς ξυθῆς, ἡ τῆ

λευκότητα της τυφλοχρόου, χρειάζεται μελαν γλυκό και βαθύ, το μέλαν του βελούδου. Διά την μελαγχροινήν το μέλαν θά ήτο φρικωδώς θλιβερόν, αυτόχρομα πένθος, εάν ήτο άμαυρόν· όθεν διά να φαιδρυνθή χρειάζεται στιλβηδόνα τινά, όποια ή το μεταξωτού ύφάσματος του Λουγδούου, ή άλλου τινός παρομοίου, είτε και να συγκερασθή διά λιπαρών τινων άνταυγειών, όποιαί αι του βελούδου. Ο Οβίδιος ειπεν εν τη Βρωικη αύτου: «Τό μέλαν άρμόζει εις τας ξανθάς. Τουτό εκάλλυνε την Βρισήδα, ήτις έμειλινειμόνει, ότε άνηπάγη. Το λευκόν άρμόζει εις τας μελαγχροινάς. Επηύξανες, Άνδρομέδα, τή κάλλη σου, ότε λευχειμονούσι διέτρεχες τήν νήσον Σέριφον». Ο ποιητής έχει δικαίον. Εάν τó μέλαν λευκαίνει τήν μελαγχροινήν διά τής άντιθέσεως, τó λευκόν παράγει τó αυτό άποτέλεσμα, ώς έχέον φώς, όπερ διά τής ακτινοβολήσεως καταλαμβάνει πών ό,τι έβρίσκεται παρ' αύτη. Άπαράλλακτως ένεργεί και τó άνοικτόν τέφρινον, όπερ δέν είναι τι άλλο, ειμή λευκόν άδυνατισμένον, άρκει μόνον να είναι έστιλβωμένον και να παράγη άνταύγειαν.

Κατά τήν επικρατούσαν γνώμην, τήν όποιαν πρέπει να λάβωμεν όπ' όψιν, ει και παρ' ήμιν προκειμένου περι χρωμάτων έλλείπει ή όρθή κρίσις και αίσθησις, τó κίτρινον και τó κόκκινον άρμόζει εις τας μελαγχροινάς, τó δέ κυανόν εις τας ξανθάς. Γενικώς ειπείν τούτο άληθές· άλλ' ή γενική αύτη άλήθεια ύπόκειται εις πολλές εξαίρεσεις εν τη πράξει, διότι και τών μελαγχροινών και τών ξανθών ύπάρχουσι πλείται όσαι παραλλαγαι και άποχρώσεις, ή δ' έπιτυχία τής τέχνης, περι ής διαλαμβάνομεν, εξήρτηται άκριβώς εκ τής διακρίσεως αύτών τούτων τών διαφόρων άποχρώσεων και τών συνυπαρχουσών με αύτάς λεπτοφυών ιδιουσυχραιοών.

Γνωρίζων ό καλλιτέχνης τόν νόμον τής όμοχρόνου άντιθέσεως τών χρωμάτων, τήν όπτικήν μίξιν, τά εν οίωδήποτε χρωματιστώ άντικειμένω άποτελέσματα του λευκού και του μέλανος, τήν ιδιότητα του πορφυρού να περιεφέρεται ύπ' άνταυγείας πραπίνης, του κίτρινου να περιστέφεται ύπ' άνταυγείας ιάδους, του κυανού ύπó χρυσομηλίνης, και τανάπαλιν, ήτοι τήν ιδιότητα εκάστου χρώματος να προεκτείνη περίξ έαυτού τó συμπληρωματικόν αύτου χρώμα, γνωρίζων τούς νόμους τούτους, καθώς και ποσον φώς θά φωτίση τó καλλιτεχνικόν του έργον, άν ό ήλιος ή τó άέριον, εάν τó φώς τής πρώτης ή τής έσπέρας, εκ μεσημβρίας ή εκ άρκτου, δύναται κατά βούλησιν να έντείνη ή χαλαρώση, ν' αναδείξη ή ν' άμαυρώση τά φυσικά χρώματα του προσώπου, όπερ θέλει να εξωραίση, διά ξένων χρωμάτων, άτινα θέλει παρεισαγάγη εντέχνως εις τó έργον του.

Εις αύτὸν άνήκει να γνωρίζη πότε πρέπει να μεταχειρισθῆ τούτο, και πότε εκείνο τó τέχνα-

σμα. Εάν δέ ύπάρχει ελάττωμά τι φυσικόν άδιόρθωτον, πρέπει να κοπιάζη εις μάτην, όπως τó συγκαλύψη; Θά επιχειρήση π. χ. να συκεράσῃ τó βλαιον χροιάς ήλοκαούς; Όχι βέβαια. Είνε προτιμότερον να εκφράση ειλικρινώς και καθαρώς πών ό,τι είναι άδύνατον να συγκαλυφθῆ. Εάν τούτη περιπτώσει θά μεταχειρισθῆ διά τήν μελαγχροινήν τó εκλαμπρον κίτρινον, τó υπερήφανον έρυθρόν. Μία ταινία, έχουσα τó χρώμα του κίτρινου ναρκίσσου, μία καμέλλια έρυθρά εις κόμην μελαιναν, φοινικοϋς στηθόδεσμος εξ ήμισείας κεκαλυμμένος με τρίχαπτα Χαντιλλύ, ό' άποδώσωσιν εις τήν ούτως έπιμοσμηθείσαν φυσιογνωμίαν ήθος τόλμης, και τó θέαμα άντι να εξασθενήση, τούναντιον θά κόμη τοιουτοτρόπως καλιτέρων έντύπωσιν. Εάν μέσω τών προσηγών καλλωνών του βορβά, τών Ήρμανιδών με τόν τεφρώδη του χρώματος τόνον, τών Άγγλιδών με τó κατάλευκον και μεταξώδες δέσμα, τών Γαλλιδών με τó καθόλου ειπείν άόριστον χρώμα τής μορφῆς, ών ή κόμη ούδέποτε φθάνει τας χρωματικές άκρότητας, κυμαίνεται δέ πάντοτε εν τῷ μέσω, και ών ή χάρις άποτελείται άείποτε εξ άποχρώσεως τινος και παραλλαγῆς, θά είναι ώραϊον χρωματικόν σκάνδαλον ή εμφάνισις μιξς τών εξωτικῶν και άποτόμων εκείνων καλλωνών, ή Άνδαλουσίας τινός με δέσμα άραβικόν, με βλέμμα διαπεραστικόν, και με κόμην χρώματος άποτόμου.

Και ό λόγος μ' ένθυμίζει τó εξής ανέκδοτον· Εις τών καθ' ήμας σοφωτέρων χρωματογράφων, ό Βύγένιος Λακρουά, έπνεε τά λόισθια, ότε γυνή καλλιτέχνης, πολύ άφωσιωμένη εις αύτην, ήλθε να τόν επισκεφθῆ και να του σφιγῆ διά τελευταίαν φοράν τήν χείρα. Καθ' ήν στιγμήν ή κυρία αύτη έμελλε να εισέλθῃ, ό Δελακρουά, εξ όρμειφύτου και ακουσίου, ούτως ειπείν, κινήματος, ήρπασε σιωκόν τινα έρυθρόν τελαμώνα, και τόν έπέρασε ταχέως εις τόν λαμβόν του, διά να διορθώση τήν πελιδνήν και ήδη νεκρώσιμον ώχρότητα του προσώπου του, ούτινος ή χροιά, και υγιής ακόμη ότε ήτο, δέν άπέχεε πολύ άπὸ τήν του Γύφτου. Ο χρωματογράφος επέβη ακόμη και εις εκούτον.

Άλλ' άν έχωμεν ενώπιον ήμῶν μελαγχροινήν λεπτοφυή, με χαρακτηριστικά καταβεβλημένα όλιγον, ή μελαγχροινήν με χροιάν σχετικώς άνοικτήν και όφθαλμούς γλυκούς μέλανος χρώματος, τότε δέν πρέπει πλέον να μεταχειρισθώμεν χρώματα ζωηρά και καθαρά. Τότε εξ εναντίας χρειαζόμενα χρώματα προσηγή, ιδίως τó άνοικτόν κυανόν, διότι ό χρωματικός ούτος τόνος πλησιάζει τά μάλιστα πρὸς τó λευκόν, χωρίς εν τούτοις να έχῃ τήν όμότητά του. Τοιουτοτρόπως δέ θέλομεν κατορθώση ταύτην μεν να λευκάνωμεν, εκείνης δέ να συγκεράσωμεν τήν ελαφράν ώχρότητα και τών χαρακτηριστικῶν τήν στιγμιαίαν αλλοίωσιν, συνοδεύοντες αύτά με χρώμα σχεδόν εξίτηλον.

Τήν αύτην μέθοδον πρέπει να μεταχειρισθώμεν και διά τας ξανθάς, έννοώ δηλ. ότι ή καινός επικρατούσα θεωρία πρέπει να τροποποιηθῆ κατά ταύτην τήν έννοιαν, ότι ή χάρις εν τούτοις κατορθούται άλλοτε διά τών όμοίων και άλλοτε διά τών εναντίων. Η γλυκύτης τής ξανθῆς, γενικώς ειπείν, ήτις ένίοτε δύναται να φθάση και εις βαθμόν άνοστίας, είναι ζήτημα ύτι έχει άνάγκην άντιθέσεως τινος, άναδείξεως χρωματικής; Εάν τó ξανθόν είναι χρυσοειδές, ή φλόγινον, συνδυάσον αύτό χωρίς ποσώς να διατάσης με τó συμπλήρωμά του, επιθέτων ένα πύλον εκ βελούδου ίσοβαφούς εις τήν κεφαλήν, μελαν δέσμην ίων εις τήν κόμην, και εις τó σώμα έσθητα βαθέως λειριόχρονον, και ό συνδυασμός ούτος έσται θαυμασίος. Όμοίως ύπάρχει χρώμα, όπερ άρμόζει κάλλιστα εις όλας τας τυφλοχρόους, τó μετρίως έντάσεως πρασίον. Εάν δέ πάλιν τó ξανθόν είναι τρυφερόν και όρσερόν, θέλει κερδήση πολύ ή τρυφερότης αύτη και όρσερότης, εάν μεταχειρισθῆς τó έρυθρόν, είτε τó ύποπόφυρον, είτε τó τής ξυλοκρατέας, είτε τó του λυχνίτου, όπερ θέλει φέρει τó άποτέλεσμα τούτο κατά τó ήμισυ εξ άναλογίας, και κατά τó ήμισυ εξ άντιθέσεως. Τό έρυθρόν άρα δέν είναι τó «ψιμύθιον τών μελαγχροινών», κατά τήν εν χρήσει κοινήν συνταγήν, άλλά δύναται να γείνη χρήσις αύτου πρὸς καλλωπισμόν και τών ξανθών. Δέν δυνάμεθα όμως να είπωμεν τó αύτό και περι του κίτρινου, όπερ είδομεν να φέροσι θαυμασίως ξανθαί τινες. Εάν τούτῳ περιπτώσει πρέπει να συνδυασθῆ με τόν άνοικτότερον τόνον τής κόμης, άπαραιτήτως δέ να συναφθῆ μετά βαφῆς άποτόμου άντιθέτου.

Είδωμεν τώρα ποια χρώματα συναρμολογούνται με τήν καστανήν κόμην, τήν τεφρίνην, και τας άντιστοιχούς χροιάς του προσώπου. Αί γυναίκες, όσαι εδρίσκονται ούτως ειπείν εις διάμεσον τινα χρωματικόν δρον, δύναται να συμβιβασθώσι και με ό,τι άρσκει εις τας μελαγχροινάς, και με ό,τι εύχαριστεί τας ξανθάς, άρκει μόνον ό χρωματικός τόνος τής ένδυμασίας και κομμώσεως των να μετριάζεται καθ' όσον και ή χροιά του προσώπου των είναι έντονωτέρα ή άτονωτέρα. Τό καθαρόν κίτρινον, τó καθ' υπερβολήν έρυθρόν, δέν άρμόζει εις τó καστανού, και βαθύ άν είναι· μάλλον δέ δύναται να συμβιβασθώσι πρὸς τόν διάμεσον χαρακτηρισμα τών φυσικῶν τούτων χρωμάτων οι εύραϊέστεροι τόνοι, τó ώχρόν κίτρινον, τó άραβοσίτινον, τó τροπαϊόλινον έρυθρόν, τó καλάϊνον κυανόν, τó ηεράνεον. Τό δ' άνοικτόν καστανού άποδέχεται τά εις τας ξανθάς άρμόζοντα χρώματα, όλιγώτερον μόνον έκρατα. Όταν δέ ή κόμη είναι τεφρίνη και ή χροιά του προσώπου άνάλογος, οι δέ όφθαλμοί κυανό ως ή θάλασσα, ή γλαυκοί, ή λεπτή και βαθεΐα προσήνη τών προσώπων τούτων άπαιτεί χρώματα κατά τó ήμισυ μόνον έντονα, λαμβανόμε-

νης όμως φροντίδος όπως ή ύπάρχη τῆδε κακείσε του χρωματικού τούτου συνόλου άνάδοσις ούδετέρου τεφρίνου, ή διασταύρωσις με τρυφερόν κυανόν. Η δέ λεύκανσις τών τοιούτων προσώπων κατορθούται με τó μέλαν βελούδον, χωρίς να πάθῃ ποσώς εκ τούτου ή ιδιάζουσα εις αύτά λεπτότης και εύγένεια, όμοίως δέ συναρμολογούνται πληρέστατα με τήν κόμμωσιν των και οι μαργαρίται, άρκει μόνον ή άτονος τούτων απόχρωσις να τονισθῆ με χρώμα τι σπουδαϊον και ούσιώδες, συγκεντρωμένον εν μικρῷ χώρῳ, οϊον με ένα κερχηδόλιον άξεστον και έστιλβωμένον μόνον, μ' ένα λυχνίτην, ή και μ' εν κόσμημα χρυσοϋν.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Εκ τών του Gaston Tissandier].

Μεταξύ τών έφευρετών, οίτινες συνετέλεσαν εις τήν τελειοποίησιν τών κλωστικῶν και ξαντικῶν και ύφαντικῶν του βάρμβακος μηχανῶν, δέν πρέπει να λησμονήσωμεν τόν Heilmann, γεννηθέντα εν Mulhouse τῷ 1796. Αντιθέτως πρὸς τούς πλείστους τών έφευρετών ό Heilmann είχε περιουσίαν 500 περίπου χιλιάδων φράγκων, άλλ' ό δαίμων τής έφευρέσεως κατέχευεν αύτόν. Έν μέσῳ ζῶν τών τεχνουργειών τής Άλσατίας, έμαθεν ότι οι πρώτοι του τόπου βιομήχανοι πρότεινον άμοιβήν πέντε χιλιάδων φράγκων εις τόν έφευρετήν νέας βαμβακοξαντικής μηχανῆς, άπεφάσισε δέ να συμμετάσχη του συναγωνισμοϋ, ούδ' ήτο τούτο τó πρώτον αύτου έργον. Διευθύνας άλλοτε μηχανοποιείον εφηύρεν άλληλοδικαδώς περιεργον κεντητικῆν μηχανήν, εν ή είκοσι βελόναι εφράζοντο ταυτοχρόνως, μηχανήμα πρὸς καταιετήρησιν και διπλωσιν τών ύφασμάτων και άλλα. Πολύς λόγος εγένετο ιδίως περι τής ύφαντικής αύτου μηχανῆς, ύφαινούσης δύο συνάμα ίσούς. Άλλά τó νέον πρόβλημα, του όποίου επελαμβάνετο ό Heilmann, ήτο πολύ δυσχερέστερον ή ό,τι ένόμιζε, διήλθε δέ πολλά έτη μελετών αύτῆ, και τοσούτω μείζονα κατέβαλεν έπιμέλειαν, όσω ή λύσις αύτου ήτο δυσέρικτος. Άναγκασθείς να έκτελέσῃ περάματα δαπανηρά και να κατασκευάσῃ μηχανάς πρὸς δοκιμήν, εις τούτας ύπέπεσε δαπάνας, ώστε κατηνάλωσεν όλην αύτου τήν περιουσίαν και τήν προίκα τής συζύγου του. Μετ' όλιγον, εις πενίαν περιελθόν, εδανείσθη παρά τινων φίλων τά πρὸς τó ζῆν, μετά δέ τόν θάνατον τής γυναίκος του άπεφάσισε να μεταβῆ εις Άγγλίαν, ίνα εύρη εκεί επάγγελμα παρέχον αύτῷ τά πρὸς διατροφήν τών δύο θυγατέρων του. Είς Μάντσεστερ ό Heilmann κατασκευάσε σχεδόν ξαντικής μηχανῆς χάριν Άγγλου έργοστασίου, άλλά και πάλιν έψεύσθη τών έπίδων του. Επιστρέψεν εις Γαλλίαν παρά τῆ οικογενεία του, ούδέποτε παύων να σκέπτεται περι του προ-

βλήματος, του οποίου επεδίωκε την λύσιν. Καθήμενος ημέραν τινα παρά την έξιν του και αναλογιζόμενος την κακήν των έφευρετών τύχην, παρετήρει μετά προσοχής τας θυγατέρας του, αΐτινες εκτενίζοντο και άνευ τινός δυσκολίας κατέφερον τὸ κτένιον διὰ τῆς μακρᾶς των κόμης.

Ἐάν ἠδυνάμην, ἐσκέπηθην, νὰ μιμηθῶ ἐπιτυχῶς διὰ μηχανήματος τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἔλκειν κατὰ μήκος τὰς μακρὰς τρίχας καὶ τοῦ ἀνωθεὶν τὰς βραχέας διὰ τῆς ἀντιστρόφου τοῦ κτενίου κινήσεως, ἠθέλον ἕως ἐπιτύχει τὸ ζητούμενον. Ὁ Heilmann ἤρξατο καὶ πάλιν ἐργαζόμενος, μετὰ ἐπταστὴ δ' ἐργασίαν ἐπένοησε μηχανισμόν ἀπλοῦν κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ πράγματι πολυπλοκώτατον, τὴν ξαντικὴν μηχανήν. Πολὺς παρήλαθε χρόνος πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ ὀριστικὸν αὐτοῦ σχέδιον, ἀλλὰ τοῦτο τοιοῦτον εἶχε βαθμὴν τελειότητος, ὥστε δὲν πιστεύομεν νὰ ἐπινοηθῇ ποτὲ ἄλλο καλλίτερον αὐτοῦ. Πρέπει νὰ ἴδῃ τις ἐργαζομένην τὴν θαυμασίαν ταύτην μηχανήν, ὅπως ἐκτιμῆσῃ αὐτὴν προσήκοντως καὶ κατανοήσῃ τὴν ἀναλογίαν, ἣτις ὑπάρχει μετὰ τοῦ μηχανήματος καὶ τῆς ἐμπνευσάσης αὐτὸ πράξεως. Κατὰ τὴν ἐκφράσιν ἐπιφανοῦς Ἀγγλοῦ μηχανικοῦ, ἡ μηχανὴ τοῦ Heilmann ἐνεργεῖ μετὰ λεπτότητος ἴσης σχεδὸν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρωπίνων δακτύλων. Ξαίνει τεμάχιον βάμβακος εἰς τὰ δύο ἄκρα, φέρει τὰς ἴνας εἰς παραλληλισμὸν τέλειον, χωρίζει τὰ βραχέα νήματα ἀπὸ τῶν μακρῶν καὶ τὰ ἐνοῖ εἰς μικρὰ χωριστὰ δέματα.

Οἱ κλώσαι τοῦ Μάντσεστερ κατενόησαν ἐθδὸς τὰ πλεονεκτήματα τῆς νέας μηχανῆς, παραδεχθέντες δ' αὐτὴν ἐνδὸς ἐξ αὐτῶν, ἐξ ἑτέροι ἐργοστασίου καὶ συνεταιρισθέντες ἠγόρασαν τὴν προνόμιον ἀντὶ 750, 000 φράγκων.

Οἱ κλώσαι τῶν ἐρίων ἔδωκαν τὸ αὐτὸ ποσὸν, ὅπως ἐφαρμοσθῇ ἡ μηχανὴ εἰς τὰ ἔρια, οἱ δὲ βιομήχανοι τοῦ Ἀλδὸς ἐπλήρωσαν 500, 000 φράγκων τὴν ἀδειαν τοῦ νὰ χρησιμοποιήσασιν αὐτὴν πρὸς ξάνειν τοῦ λίνου. Ὁ Heilmann εἶδε τὰ πλοῦτη ἀφθόως εἰσρέοντα εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀλλὰ δὲν ἀφελήθη ἐξ αὐτῶν, καθότι ἀπέθανε καθ' ἣν συγκυρίαν ἡ ἐπιτυχία τοσοῦτον λαμπρῶς ἤμειβε τὰς πολυχρονίους αὐτοῦ ἐργασίας. Ὁ υἱὸς του, ὅστις εἶχε συμμερισθῇ τὴν τε πενίαν του καὶ τὰς πεποιθήσεις του, ἀπέθανε καὶ αὐτὸς μετ' οὐ πολὺ.

Τινὲς τῶν βιομηχανικῶν ἀνακαλύψεων δὲν εἶναι τοσοῦτον λαμπραὶ, ἀλλὰ καίτοι ἀτήμαντοι κατὰ τὸ φαινόμενον, κινουσίην οὐδὲν ἥττον τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τῆς σπουδαιότητος τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν. Τοιαύτη εἶναι ἡ ῥαπτικὴ μηχανή. Περὶ τῆς ἐφευρέσεως αὐτῆς ποιούμενοι τὸν λόγον, δεόμεθα νὰ ἀναμνησώμεν καὶ τὰ δυστυχήματα τοῦ ταπεινοῦ καὶ γενναίου τεχνίτου, ὅστις εἶναι ὁ ἀληθὴς ἐφευρέτης τοῦ πολυτίμου τούτου μηχανήματος.

Ὁ Βαρλολομαῖος Thimonnier, υἱὸς βαφείως

τοῦ Λυῶν, ἐγεννήθη τῷ 1793. Κατὰ τὴν νεότητά του ἤκουσε μαθήματα τινὰ ἐν τῇ ἱερατικῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἔπειτα δὲ ἔγινε ῥάπτῃς εἰς Amplepuis, ὅπου ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ διέμενε ἀπὸ τοῦ 1795. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ τεχνουργεῖα τῆς Ταράρας ἐδίδον πλείστας παραγγελίας κεντημάτων εἰς τὰς γυναῖκας τῶν ὀρέων τῆς ἐπαρχίας τοῦ Λυῶν.

Ὁ Thimonnier ἰδὼν τὰ κεντήματα ταῦτα συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς μηχανικῆς ῥαφῆς, καὶ ἐπένοησε μηχανήμα ἀπλοῦστατον, ἀναπληροῦν τὴν χεῖρα τῆς κεντητριάς καὶ ἐφαρμοζόμενον ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν ῥαφὴν τῶν ἐνδυμάτων. Τῷ 1825 ὁ Thimonnier κατοικῶν ἐν Ἁγίῳ Στεφάνῳ ἠγγύει καὶ αὐτὰ τὰ πρῶτα σουργεῖα τῆς μηχανικῆς ἐπὶ τέσσαρα ἔτη μόλις ἐργάζεται εἰς τὸ ἐπάγγελμα, διὰ τοῦ ὁποῦ διατρέφει τὴν οἰκογένειάν του, καὶ διέρχεται τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου εἰς μεμονωμένον τι οἶκημα καταγινόμενος ἀδικλείπτως εἰς ἐργασίαν ὑπὸ πάντων ἀγνοουμένην. Παραμελεῖ τὰς ὑποθέσεις του, δαπανᾷ ὅλα αὐτοῦ τὰ χρήματα, θεωρεῖται ὡς παράφρων. Ἀδιόφορον! Ἐν ἔτει 1829 κατέχει ἤδη τὴν ἰδέαν του, ἐδημιούργησε νέον ἐργαλεῖον, τὴν ῥαπτικὴν μηχανήν. Τῷ 1830 λαμβάνει ἔγγραφον ἐνδρσιτεχνίας διὰ ῥαπτικὴν μηχανὴν ῥάπτουσαν ἀλυσιδοειδῶς.

Ὁ κ. Beaunier, ἐπιθεωρητὴς τῶν μεταλλείων τοῦ νομοῦ τοῦ Λείγερ, εὐρισκόμενος τότε εἰς Ἁγίον Στέφανον, ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἴδῃ τὴν μηχανήν ταύτην ἐργαζομένην. Ὁ ἐπιτήδειος μηχανικὸς, κατανοήσας τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐφευρέσεως, προσέλαβε τὸν Thimonnier εἰς Παρισίους. Τῷ 1831 τὸ κατὰστημα Germani, Pelit καὶ Sx, οὐ διευθυντῆς ἦτο ὁ Thimonnier, συνέστησε κατὰ τὴν ὁδὸν Sèvres ἐργοστάσιον 80 ῥαπτικῶν μηχανῶν πρὸς κατασκευὴν στρατιωτικῶν στολῶν.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μακρὰν τοῦ ἀποδέχονται τὰς μηχανὰς ὡς βοηθούς χρησίμους, οἱ ἐργάται θεώρουσιν αὐτὰς ὡς ἐπικινδύνους συναγωνιστὰς, καὶ πολλάκις στασιάζοντες ἔθραυον αὐτάς. Ἡ μηχανὴ Thimonnier ἔλαβε τὴν τύχην πολλῶν ἄλλων. Ἐργάται ἐμμανεῖς, εἰσβαλόντες εἰς τὸ ἐργοστάσιον, συνέτριψαν τὰ πάντα, ὁ δ' ἐφευρέτης ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ. Ἡ στάσις καταβληθεῖσα ἔγινεν ἀφορμὴν καταδικῶν. Μετὰ τινος μήνας ὁ θάνατος τοῦ Beaunier ἐπήνεγκε τὴν δίκασιν τῆς Ἐταιρίας, τῷ δὲ 1832 ὁ Thimonnier ἐπέστρεψεν εἰς Amplepuis. Τῷ 1834 ἔρχεται καὶ πάλιν εἰς Παρισίους, καὶ ἐργάζεται ὡς ἀπλοῦς ἐργάτης διὰ τῆς ῥαπτικῆς αὐτοῦ μηχανῆς, τελειοποιῶν αὐτὴν ἀδικλείπτως. Μετὰ δύο ἔτην παρέλευσιν, στεροόμενος χρημάτων, ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του πεζῶς καὶ φέρον ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν μηχανήν του, ἣν ἐλίνει δημοσίᾳ, ὅπως πορρίζεται καθ' ὁδὸν τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ἐπανελθὼν εἰς Amplepuis, ὁ Thimonnier κατασκευάζει μηχανὰς καὶ πωλεῖ αὐτάς εἰς τὰ πε-

ρίχωρα. Ἀλλὰ μόναι αἱ λέξεις μηχανικὴ ῥαφὴ τοιαύτην ἐνέπισον τότε κατὰ τοῦ συστήματος ἀποστροφῆν, ὥστε οὐδεὶς ἠθέλησε νὰ παραδεχθῇ αὐτό.

Τῷ 1845 ἡ μηχανὴ Thimonnier ἐξετάλει ἤδη 20 ῥάμματα ἀνὰ ἕκαστον λεπτόν τῆς ὥρας. Ὁ ἐφευρέτης συνεταιρισθεὶς τότε μετὰ τοῦ Magnin, ἔδρασαν ἐν Villefranche ἐργοστάσιον, ἐν ᾧ κατασκευάζοντο μηχαναὶ πρὸς πενήκοντα φράγκα. Τὴν 5 Ἀγούστου 1848 λαμβάνει μετὰ τοῦ Magnin ἔγγραφον τελειοποιήσεως. Ἡ μηχανὴ, ῥαπτο-κεντητῆς ὀνομαζομένη, κατασκευάζει σειρίδας, ῥάπτει καὶ κεντᾷ παντὸς εἶδους ὑφάσματα, ἀπὸ τῶν λεπτοτάτων μέχρι τῶν ἐριούχων καὶ τῶν δερμάτων, μετὰ ταχύτητος 300 ῥαμμάτων τὸ λεπτόν, βελόνη δὲ περιεσφραμένη κεντᾷ κυκλοτεροῦς χωρὶς νὰ στραφῇ τὸ ὄργανον.

Τὴν 9 Φεβρουαρίου 1848 τὸ κατὰστημα ἔλαβεν ἔγγραφον ἐνδρσιτεχνίας ἀγγλικῶν διὰ τὴν μηχανήν ταύτην, κατασκευαζομένην ἤδη ἐπιμελῶς ἐκ μετάλλου, ἀλλ' ἡ ἐπαναστάσις τοῦ 1848 ἐματάωσε καὶ πάλιν τὰ περὶ χρησιμοποίησεως αὐτῆς σχέδια. Ὁ Thimonnier ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς Ἀγγλίαν, ἔνθα παρεχώρησε τὸ τῆς ἐνδρσιτεχνίας ἔγγραφον αὐτοῦ εἰς ἑταιρίαν τινὰ τοῦ Μάντσεστερ, διαμείνας δ' ἐκεῖ ὀλίγον χρόνον ἐπανῆλθεν εἰς Γαλίαν.

Σταλεῖσα εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ τῷ 1851 γενομένην παγκόσμιον ἐκθεσιν, ἡ μηχανὴ Thimonnier ἔμεινε ἐξ ἀνεξήγητου τινός συγκυρίας, εἰς χεῖρας τοῦ ἀνταποκριτοῦ, καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν ἐκθεσιν μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν κριτῶν τῆς ἐκθέσεως. Ἀντ' αὐτῆς ἐνεγράφησαν εἰς τὴν κατάλογον αἱ πρῶται δοκιμαὶ τῶν Ἀμερικανῶν πρὸς τελειοποίησιν τοῦ συστήματος, καὶ αἱ ἔχουσαι κερατὶδα δικλωστοῦ μηχανῆ τοῦ Elias Howe.

Τῷ 1832 ὁ Thimonnier εἶχε δοκιμάσει τὸ εἶδος τοῦτο τῶν μηχανῶν καὶ ἠσυχάζετο τῷ 1856 εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐτελείωσαν ἰ Τριάνκοντα ἔτην ἀγῶνας καὶ ἐργασίαν καὶ πενία εἶχον ἐξαντλήσει αὐτόν. Ὁ Thimonnier ἀπέθανε πενέστατος τὴν 5 Ἀγούστου 1857 ἐν ἡλικίᾳ ἐξήκοντα τεσσάρων ἐτῶν.

Ὅλαι αἱ περὶ τὴν μηχανικὴν ῥαφὴν δοκιμαὶ συνίσταντο πρὸ αὐτοῦ εἰς πόλλας βελόναις, ὡν ἕκαστη ἔφερε κλωστήν. Αἱ δοκιμαὶ αὗται ἐγκατελείφθησαν ὡς μὴ πραγματοποιήσιμοι.

Ἡ ἀρχικὴ μηχανὴ τοῦ Thimonnier ἦτο ἐλλιπής, ἐκ ἑξέλου κατασκευασθεῖσα καὶ κινουμένη διὰ σχοινοῦ μεταδίδοντος τὴν κίνησιν ἀπ' εὐθείας. Ἐκάστη δόνησις παρήγεν ἐν ῥάμμα, ὅπερ πολὺ ἀπέχετ' ἑὼν 800 καὶ 1000 ῥαμμάτων, ὁ ἐκτελοῦσιν ἀνὰ λεπτόν αἱ νῦν μηχαναὶ. Εἶναι ἀνάγε ἀνάγκη νὰ ἀναμνησώμεν τὰ εὐεργετήματα τοῦ θαυμασίου τούτου ἐργαλείου, καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἰς τὰ ἐνδύματα, τὰ ὑποδήματα, τὴν πλοιοποιίαν καὶ τὴν ἀγματοποιίαν. Πολυάριθμα

ἐργοστάσια ἐν Γαλίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ κατασκευάζουσι χιλιάδας ῥαπτικῶν μηχανῶν, καὶ διανεμῶσιν αὐτάς εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Προβλεπομένη τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ μηχανὴ αὕτη, κατασκευαζομένη ἐπὶ μετρίῃ τιμῇ ὡς τὰ ὀρολόγια, θὰ κατέχη ὠρισμένην θέσιν παρ' ἐκάστη οἰκογένειᾳ, ἡ δὲ βραδεία καὶ κοπιώδης διὰ τῆς χειρὸς ῥαφὴ, εἰς ὀλίγα μόνον θὰ χρησιμεύῃ, ὅσα δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ ἡ μηχανὴ, ὅσον ἐπιδημιόσεις καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ μηχανὴ θὰ ἐργάζεται τότε κατὰ τὰς μακρὰς ἐκείνας ὥρας, καθ' ἃς ἡ ἐργασία φθείρει τὴν θρᾶσιν αὐτῆς, τὴν ὑγίαν καὶ τὴν ζωὴν. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τοῦτο μὴ λησμονώμεν ὅτι δρφίεται εἰς τὸν ἀτύχῃ Thimonnier.

Καὶ ἡ μὲν ἐφευρέσις τῶν μηχανῶν διὰ μεγίστων ἐξηγορήσθη συμφορῶν καὶ κόπων, ἡ δ' ἐκτέλεσις τῶν μεγάλων δημοσίων ἔργων κατ' ὀφθαλμοὺς ἐλαττοῦται, ὡς πρὸς τοῦτο, τῆς ἐφευρέσεως τῶν ὀργάνων τῆς βιομηχανίας. Ἀποδείξις τούτου εἶναι ἡ σύριξ τοῦ Ἁγίου Γοθάρδου.

Ὁ ἐργολάβης τοῦ γιγαντιαίου τούτου ἔργου Λουδοβίκος Favra, ἀποθανὼν αἰφνιδίως ἕνεκα τῆς ῥήξεως ἀνευρίσματος κατὰ συνέπειαν κόπων καὶ δυσχερειῶν ἀναριθμητῶν, ἦτο ἀνὴρ μεγαλοφυῆς ἐν τῇ ἐπαγγέλματι αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν ὄφειλεν ἦν κατεῖχε σπουδαίαν κοινωνικὴν θέσιν.

Υἱὸς ζυλοουργοῦ μικροῦ τινος χωρίου τῶν περὶ τὴν Γενεύην, ὁ Favre κατέλιπε τὴν πατρίδα του ἐν ἡλικίᾳ δεκαεπτὰ ἐτῶν ἔχων ἄσκηον ἐπὶ τοῦ ὄμου καὶ ὀλίγα χρήματα ἐν τῷ θυλακίῳ του ἵνα περιέλθῃ τὴν Γαλίαν ὡς ἀπλοῦς ἐργάτης. Φθάσας εἰς Λυῶν ἔλυσε δι' ἀπλοῦστατου τρόπου πρόβλημα ὅπως πρακτικῶν, οὐ οἱ μηχανικοὶ διὰ μεγίστης μόνον δαπάνης κατώρθουσαν τὴν λύσιν. Ἡ ἐπιτυχία του αὕτη ἔγινεν ἡ ἀφρητρία τοῦ λαμπροῦ σταδίου του. Ἐκτοτε ἐνετάλη ἀλληλοδιαδόχως ἔργα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σπουδαῖα, καὶ ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν αἰδηροδρόμων. Διανοήσας τὰ πρακτικὰ μόνον μαθήματα, ἦτο ἀμοιρὸς ἐπίστημονικῶν γνώσεων, ἀλλ' ἀνεπλήρου αὐτάς διὰ πρακτικοῦ νοῦς θαυμασίου, καὶ διοργανωτικῆς ικανότητος σπανίας καὶ ἀκαταδάμαστου καρτερίας.

Ὁ Favre, κερδήσας ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν περιουσίαν σημαντικὴν, εἶχε ἀγοράσει ὄρατον κτήμα πλησίον τῆς Γενεύης σκοπῶν νὰ κατοικήσῃ ἐν αὐτῷ. Ἀλλ' ἠγάπα περιπαθῶς τὸ ἐπάγγελμα του, καὶ δὲν ἀντέστη εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἀναλάβῃ τὴν διάτρησιν τῆς μεγάλης σύριγγος τοῦ Γοθάρδου πρὸς δόξαν καὶ συμφορᾶν αὐτοῦ. Εὐθὺς ὡς ὁ Favre ἐπελήφη τῆς ἐργασίας, πᾶσαν τῆς ζωῆς του ὥραν ἐπλήρωσαν αἱ ἀνησυχίαι καὶ αἱ φροντίδες, προερχόμεναι οὐχὶ τόσον ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῶν περὶ τὴν τεκτοποίησιν τῆς ἐργασίας δυσχερειῶν, οὐδ' ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους, ὅσον ἐκ τῆς κακῆς θελήσεως καὶ τοῦ φθόνου τῶν διαχειριστῶν τῆς ἐταιρίας,

οΐτινες, αφού αυτή εβιάζε προς την χρωκοπίαν, δεν επεθύμουν να επιτύχῃ ὁ Γαντα. Χάρης εἰς τὴν σταθεράν του θέλῃσιν, οὗτος υπερίσχυσε τῶν προσκομιμάτων δλων, καὶ ἦτο βέβαιος ὅτι ἡ σύριγγὴ ἤθελεν ἀποπερατωθῆ εἰς ὠρισμένην ἐποχὴν, ἢν ἀπὸ τοῦ 1872 εἶχε προείπει. Κατὰ τοὺς ἐπταεταίς αὐτοῦ ἀγῶνας ἡ κόμη τοῦ γενναίου ἐργάτου ελευκάνθη, ἡ βία τοῦ ἐκυρτόθη, τὸ βράδισμα του κατέστη βαρὺ, ἀλλ' ὅμως οὐδέποτε ἀπακέρτερον οὐδὲ καταβλήθη. Συνεπαίξ συμμοβασμοῦ μετὰ τῆς εταιρίας, εἶχε μάλιστα ἀνακτῆσαι τὴν προτέραν αὐτοῦ ζωρότητα, καὶ ἐσκέπτετο σπουδαίως ν' ἀναλάβῃ τὴν διατήρησιν τοῦ Συμπλῆν, ἅμα ἀποπερατωμένης τῆς τοῦ Ἁγίου Γουάρδου, ἐλπίζων νὰ κερδήσῃ δι' αὐτῆς τὰ χρήματα, ὅσα ἐξήμιοντο πιθανῶς ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιχειρήσει. Ὁ Γαντα συνδιελέγετο μετὰ τῶν φίλων του περὶ τῶν σχεδίων του, ἀποχαιρέτισας δ' αὐτοὺς πλήρως πεποιθήσεως εἰς τὴν τύχην του, ἐπανηλθεν εἰς Gossenheim, συνοδεύσας δὲ ἐντὸς τῆς σύριγγος Γάλλον τινὰ μηχανικὸν ἔπασεν αἰφνης ὡσεὶ κεραυνόπληκτος ἐνώπιον αὐτοῦ 2800 μέτρα μακρὰν τῆς ἐξόδου, καὶ ἀπέθανεν οὕτω κατὰ μῆνα Ἰουνίου τοῦ 1879 ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πεδίου τῆς δόξης του.

Τοιαῦται αἱ ὑπάρξεις, δι' ὧν ἐξαγοράζονται τὰ ἔργα τὰ δοξάζοντα τοὺς νεωτέρους χρόνους.

EMILIA S. SOUTHWELL

ΟΙ ΠΑΡΙΣΙΝΟΙ

[Ἐκ τῶν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Caro].

Καλλιτέχνης ἢ ἀπλοῦς τεχνίτης δ' ἐκ γενετῆς Παρισινὸς διακρίνεται διὰ τὴν ζωρότητα καὶ τὴν γοργότητά του. ἔχει τὴν ἀντίληψιν ταχέαν, ὀξύνοιαν ἑκτακτον εἰς ἐκτίμησιν προσώπων καὶ πραγμάτων καὶ δυσκόλως μὲν δύναται ν' ἀπατηθῇ ὑπ' ἄλλου, ἀπατᾷ δὲ αὐτὸς ἑαυτόν. Εἰς πᾶσαν αὐτοῦ ἐργασίαν ἀναγνωρίζεις ἀμέσως τὴν ἐμφυτον, σχεδὸν ἀλάνθαστον καλαισθησίαν του. Τὸ προϊόν τοῦ Παρισινοῦ, εἴτε ἐφημερίς εἶνε, εἴτε ὑδρογραφία, κομειδύλλιον, ἀντικείμενόν τι τοῦ συμμοῦ ἢ μυθιστόρημα, φέρει ὀπουδήποτε τῆς γῆς καὶ ἂν εἰσχωρήσῃ τὴν σφραγίδα τῆς πόλεως, ἐξ ἧς προέρχεται. Ἐν μὲν τῇ καλλιτεχνίᾳ καὶ τοῖς γράμμασιν ἀναγνωρίζει τις τὴν ἰδιάζουσαν λεπτότητα τοῦ δημιουργήσαντος αὐτὸ πνεύματος· ἐν δὲ τῇ βιομηχανίᾳ τὴν ἀπαράμιλλον κατεργασίαν, τὴν παρέχουσαν εἰς αὐτὸ τὴν τελειότητα καὶ τὴν λεπτήν ἐκείνην καὶ ἐξαιρεστον κομψότητα. Καὶ τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πᾶς τις ἐννοεῖ ἐκ μόνου τοῦ ὀνόματός του, τὸ πνεῦμα τὸ παρισινόν, τὸ αἰετοτε ἐν καταλλήλῳ στιγμῇ ἐκδηλούμενον, τὸ εὐρίσκον ἀμέσως τὰ ἄξια γέλωτος καὶ θαυμασίας χαρακτηριστικῶν αὐτὰ διὰ μιᾶς λέξεως διακιδιδόμενης ἀμέσως καὶ ἐπιβαλλομένης, τὸ ἐπιτυγχάνον ἀσφαλῶς τὰ τρωτὰ μέρη παν-

τὸς ἐπισήμου ἐν τῇ κοινῶνι προσώπου, τὸ ἀνεπιπρίας φιλοσκόμμον, τὸ εὐθύμον μᾶλλον ἢ κακεντρεχὲς, καὶ ἀμέσως παῦρον τὰς προσβολὰς ἅμα προκαλέσαν τὸν γέλωτα, τὸ μηδέποτε ἐπιτιθέμενον κατὰ θυμάτων καὶ ἡττημένων τὸ ἀπροσδόκητον, τὸ ζωηρόν, τὸ ἐλαφρόν, τὸ δηκτικὸν ἐκεῖνο, τὸ ἀναυμιμῆσκον τὰς «Σιρῆκας» τοῦ Ἀριστοφάνους, — τίς δὲν γνωρίζει τὰ θελητήρια τοῦ πνεύματος τούτου; καὶ τίς ἀγνοεῖ πόσον ταχέως καὶ ἀλάνθαστως αἱ εἰρωνίαι ἐκεῖναι, αἱ ἀμέσως καὶ ἀπανταχοῦ διαφρημιζόμεναι, γνωρίζουσι νὰ πληγῶναι τὸν ἀσυνέτως ἐξερεθίζοντα αὐτάς; Τίς δὲ, τὰ δημόσια πράττων ἀνὴρ, ὅσον καὶ ἂν ἀπολαύῃ τῆς εὐνοίας τοῦ εὐμεταδόλου καὶ ἀσταθοῦς ἐκείνου πλήθους, ἐμπορεῖ νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὸν ἀσφαλῆ κατὰ τοιοῦτων προσβολῶν, πάντοτε μὲν ὀδυνῶν, ἀλλὰ σπανίως θανασίμων, ἐκτὸς ἐὰν διευθύνονται κατὰ ἐνδόξον ἢ μωρῶν;

Ἄλλὰ τί πράγματι εἶνε οἱ κατοικοῦντες τὴν μεγαλόπολιν ἐκείνην, τοὺς ὁποίους ἐναλλάξ τοσοῦτον ἐκακολόγησαν καὶ τοσοῦτον ἐξεθείασαν; Πῶς νὰ σχηματίσῃ τις ὀρθὴν κρίσιν μετὰ τῶν ἀσπόνδων δυσφημιστῶν καὶ τῶν θερμοτέρων ἐγκωμιστῶν τοῦ ταραχώδους ἐκείνου δήμου; Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι οὔτε οἱ μὲν, οὔτε οἱ δὲ ἀπατῶνται ἀπολύτως εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ γνώμην των. Ὅ,τι καὶ ἂν εἴπῃ τις καλὸν περὶ τῶν Παρισίων εἶνε ἀληθές, καὶ ἀληθές ἐπίσης εἶνε ὅ,τι κακὸν καὶ ἂν εἴπῃ τις περὶ αὐτῶν. Οἱ Παρίσιοι περιέχουσι τὸ κῶτον ἅμα καὶ τὸ ἀπόθρασμα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Καὶ μήπως τὸ αὐτὸ δὲν συμβαίνει εἰς πᾶσας τὰς ἀχανεὶς ἐκείνας μεγαλοπόλεις, ἐν αἷς ὁ πολιτισμὸς ἐφθασεν εἰς βαθμὴν ὕψιστον; Εἶνε, λέγουσιν οἱ ἐπισκεπτόμενοι αὐτὴν ξένοι, ἡ πόλις τῶν εὐκόλων ἡδονῶν, καὶ κακολογοῦσιν αὐτὴν διὰ τὰς ἡδονὰς ταύτας, ἃς ἐν τούτοις ἐγεύθησαν κατὰ κόρον. Να! ἀλλ' εἶνε συγχρόνως ἢ κατ' ἐξοχὴν φιλεργὸς πόλις. Ὁ ξένος δὲν βλέπει ἢ τὸ πλήθος ἐκεῖνο τὸ ἐν ταῖς ὁδοῖς, τὸ ἀδιαλείπτως κινούμενον ἐπὶ τῶν βουλεύματων καὶ εἰς τὰ ἡλύσια πεδία, καὶ φαντάζεται ὅτι ὀλόκληρος ἢ πόλις διατλεῖ ἐν ἐορτῇ, καὶ ὅτι ὁ βίος αὐτῆς εἶνε αἰωνία πανήγυρις. Δὲν παρατηρεῖ τὸ δραστήριον καὶ σιωπηλὸν πλῆθος τῶν μεγάλων ἐργατῶν, καὶ ἀγνοεῖ ἐντελῶς τοὺς Παρισίους τοὺς μελετῶντας, ἐρευνῶντας καὶ ἐφευρίσκοντας. Μάλιστα δὲ ἀδύνατον σχεδὸν εἶνε νὰ διεισδύσῃ ὑπὸ τὴν ταραχώδη ταύτην ἐπιφάνειαν, ἣτις μόνη ἐπισπᾶται τὸ βλέμμα του, καὶ νὰ διακρίνῃ ὅ,τι ἐξαίρετον ὑπάρχει, ὅ,τι ἐμβριθές καὶ ἀγνὸν εἰς τὰ ἦθη τῶν κατοίκων, τὰ τοσοῦτον ἐπιπολαιῶς κρινόμενα, τὸν οἰκογενειακὸν βίον (διότι ὑπάρχει τοιοῦτος καὶ ἐν Παρισίῳ), τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα (καὶ τίς λαὸς ἐπιδαμψύει εἰς τοὺς νεκροὺς αὐτοῦ λατρείαν τρυφερτέραν καὶ περιπαθεστέραν); τὴν ἀδιάλειπτον καὶ ἐπιμονον ἐργασίαν, τὸσας ἄλλας ἀφανεὶς ἀρετὰς,

τὰς ὁποίας ὁ ἐπιπόλαιος χρονογράφος δὲν γνωρίζει, ἀφοσίωσιν παρεχομένην ἀμνημόνευτον, καὶ τὸσα ἄλλα προτερήματα εὐγενῆ ἢ γενναία, ἅτινα εἶνε τὰ οὐσιώδη συστατικὰ τοῦ χαρακτήρος τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ δι' ἃ οὗτος, καίτοι εἰς τασαῦτα ὑποπίπτων σφάλματα, δὲν ἔχει ὅμως τὸν ἐνάμιλλον εἰς τὸν κόσμον ὀλόκληρον κατὰ τὴν ἐργασίαν, τὴν οἰκονομίαν, τὴν τέχνην καὶ τὴν διάνοιαν. Εἶνε ὁ ἀγρός τῶν ἀδιαλείπτων κειραμάτων, αἰωνίως ἀνακινούμενος, ἐν ᾧ βλαστάνει ἢ ἰδέα ἢ πατρὶς τῶν ἐρευνητῶν καὶ ἐφευρετῶν. Τέλος δὲ, ἐὰν ἀληθές εἶνε ὅτι ὁ ὑπέμετρος πολιτισμὸς παράγει ἐνταῦθα νέους καθ' ἐκάστην τύπου ἀθλιότητος καὶ ἐγκαλήματος, μήπως δὲν εἶνε ἀληθές ἐπίσης ὅτι τὴν δυστυχίαν ταύτην ἀντισταθμίζει θαυμασίως ἢ ἐν πᾶσαις ταῖς τάξεσιν ἀναπτυσσομένη ἀνεξάντλητος ἄμιλλα ἐν τῇ ἐπιτημῇ καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ πρὸς καταπολέμησιν καὶ εἰ δυνατόν πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ καλοῦ; *N.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΩΝ

Ὅπως σήμερον βαίνουσι τὰ πράγματα, οὐκ ἦτο ἀδύνατον καὶ εἰς τὸν παραγωγικώτατον τῶν μυθιστοριογράφων νὰ ἐπαρκεῖται εἰς τὴν ἀπληστον ὄρεξιν τοῦ καταναλωτοῦ νεοφανῶν βιβλίων.

Πρὸς τοῦτο ἐπενοήθη μεγάλη βιομηχανία ἐπιφυλλίδων, δημοκίχουσα πολὺ πρὸς φιλολογικὴν χαρτοποιίαν, ἐν ἣ μὲ παλαιὰ βράχη ὑπομνημάτων μεταβεβλημένα εἰς μάζαν, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον κοσμινομένη, κατασκευάζεται ἀπέραντον διήγημα δύναμενον νὰ διαρκῆσῃ τρεῖς, ἕξ ἢ ἐννέα μῆνας ἀναλόγως τῆς μισθώσεως.

Ἐπὶ τῆς ὕρας τοῦ παραδόξου τούτου ἐργαστηρίου ἐχαράχθησαν τὰ ἐξῆς λόγια: Ὅι ἐδῶ εἰσέρχόμενοι, ἀφετε πᾶσαν φιλολογικὴν αἰδῶ. Ἐντὸς δ' αὐτοῦ εἶνε τοποθετημένοι κατὰ μήκος κοινῆς τραπέζης οἱ πολυάριθμοι ἐργάται τοῦ πνευματικοῦ κλωστήριου, κατατρέχοντες τὴν διάνοιαν, τὸ ὕψος καὶ τὴν ψαλίδα των πρὸς παραγωγήν τῶν λαμπρῶν ἐκείνων μεταξωτῶν καὶ βελουδίνων μυθιστοριῶν, αἵτινες εἰς τὸ ἐμπόριον οὐ φέρουσι τὸ ὄνομα καὶ τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἐργοστασίου.

Καὶ γίνεται εἰς τὰ ἐργοστάσια ταῦτα ὅ,τι καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ ἐργοστάσια τῆς Ἀγγλίας, ἐνθα χαράσσονται αἱ ξυλογραφίαι. Ὅπως ἐκεῖ εἰς ἐργάτης κάμνει τὸν οὐρανὸν, ἄλλος τὰ δένδρα, ἄλλος τὸ ἔδαφος, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐπικρατεῖ πλήρης ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔργων· οὗτος μὲν ἀναγινώσκει παλαιὰ μυθιστορήματα, ἀρχαῖα ἀπομνημονεύματα, ἐκλέγει δὲ μετὰ τῶν αὐτῶν ὅσα εἶνε ἐπιδακτικά μετεμψυχώσεως, ἐκεῖνος δὲ τακτοποιεῖ τὸ διήγημα ἐν εἰδίᾳ διαλόγου, τρίτος τις παρασκευάζει τὴν εἰκόνα τοῦ ἥρωος καὶ τὴν ὄλην σκηνογραφίαν, οὕτω π. χ. «Ἐραῖαν τινὰ πρῶτον τοῦ Ἀπριλίου, ξανθὸς νεανίας ἔχων κοκ-

κινωπὸν τὸν μύστακα, καὶ τοῦ ὁποῖου ἡ φυσιογνωμία εἰς τὸν κοινὸν παρατηρητὴν ἤθελε κάμει ἐντύπωσιν ἄλλην παρὰ κτλ.»

Ὁ τέταρτος ἐργάτης παραλαμβάνει τὴν διήγησιν ἐκείθεν, ὅπου ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ συναγωγῆς του, καὶ ἔχει τὸ ἔργον νὰ παρεμβάλλῃ εἰς αὐτὴν ἀνεκδοτὸν τι τῶν χρόνων τοῦ Ἐρρίκου Δ', ἢ κεφάλαιόν τι τῶν Περιηγήσεων τοῦ Κοῦκ. Μετὰ τοῦτο παραδίδει τὴν ἐργασίαν πρὸς τὸν πρὸς τὰ ἀριστέρα του καθήμενον, ὅστις ἔχει εἰδικότητα εἰς τοὺς ἀμαυροὺς χρωματισμοὺς, ἀνήκει εἰς τὴν σχολὴν τοῦ τρόμου· ἔθεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του ὑπάγονται τὰ φοβερὰ καὶ τραγικὰ συμβάντα, τὰ αἰφνίδια καὶ λυπηρὰ ἐπεισόδια. Οὗτος λοιπὸν ἐξακολουθεῖ οὕτω· «κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἠκούσθη κρότος προερχόμενος ἐκ τῆς κεκρυμμένης ὕρας, ἣτις ἤγεν εἰς τὸν κῆπον τοῦ γέροντος Τοῖμ.—Ὁ μικρὸς Φερνάνδος ὠχρίασε.—Σιωπὴ! ἐφώνησεν ἡ Καικίλη. . . Τότε φωνὴ βραγχώδης καὶ ὑπόκωφος ἐκραξε.—Χριστιαν! Χριστιαν! . . κτλ.»—Ἐπεται συνέχεια.

Τέλος, εἰς τὸ ἄκρον τῆς τραπέζης κάθηται ὁ τρομερὸς κριτὴς ὁ ἀποφασίζων περὶ τῆς τύχης τοῦ ἥρωος, διότι οὐδέποτε ἡ τύχη του εἶνε ἐξ ἀρχῆς γνώστη. Ἄν ἀποφασισθῇ νὰ ἦνε βραδύς ὁ θάνατός του καὶ νὰ παραταθῇ ἐπὶ πολὺ τὸ μυθιστόρημα, τότε μετ' ἐπιτυχίας δύναται νὰ γείνη χροῖσις τῆς πνευμονικῆς φθίσεως, δι' ἧς ὁ ἐπιφυλλιδογράφος δύναται πάντοτε νὰ παρατείνῃ ὅσον θέλῃ τὴν συγγραφὴν του. Ἄν ἀποφασισθῇ νὰ ἐπέλθῃ ταχὺ καὶ ἀπότομον τὸ τέλος, τότε γίνεται ἐκλογὴ μετὰ τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῆς θανατώσεως, ἢ γίνεται μονομαχία ἢ καταπίπτει ὁ ἥρωας ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἢ φυλακίζεται ἢ καὶ δηλητηριάζεται διὰ μικήτων.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἥρωος ὑπολείπεται πλεόν ὁ ἐπίλογος, ἐνθα λέγεται καὶ τί ἀπέγεινεν ἡ ἥρωίς. Τὴν ἐργασίαν ταύτην κάμνει συνήθως αὐτὸς ὁ ἐργοστασιάρχης, ὅστις παρεμβάλλει καὶ τὴν ἐξῆς φράσιν· «Πλησιάζω πρὸς τὸ τέλος τῆς μακρῆς ταύτης διηγῆσεως κτλ.», ἔπειτα ἔρχεται ἡ τελικὴ περίοδος μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως.

Ἄφ' οὗ δὲ τοιοιτοτρόπως τελειώσῃ ἡ ὄλη ἐργασία, ὑποβάλλεται ἢ ἐπιφυλλίς εἰς τὸν ἀρχισυντάκτην, ὅστις ἐκλέγει τὸν ἀρμόζοντα εἰς αὐτὴν τίτλον, καὶ προσθέτει ὅτι Ἀπαγορεύεται ἢ ἀνατύπωσις συμμίχτως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι τὸ νέον τοῦτο εἶδος τῆς βιομηχανίας δὲν παρουσιάσθη ἀκόμη εἰς οὐδεμίαν βιομηχανικὴν Ἐκθεσιν.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ].

*Π.

Οἱ καθ' ὄλην τὸ ἔτος 1879 ἐν Παρισίῳ συνέβαντες θάνατοι ἀνῆλθον εἰς 51,095.

Ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος πρὸ μικροῦ Ἰ. Λ. μ. α. γ. δ. κ. τῆς Γατίας, διὰ τὸ ἔτος 1881, ἀποσπῶμεν τὸν ἐπόμενον περὶ τῶν νῦν ἡμετέρων τῆς Εὐρώπης πίνακα, περιέχοντα τὴν ἡλικίαν αὐτῶν (λογιζομένην μέχρι τῆς 1 ἰουλίου 1880) καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναγορεύσεως αὐτῶν. Αἱ σημειούμεναι χρονολογίαι εἶνε κατὰ λατίνας. Εἰς ἀναγνώστης τῆς Ἑστίας.

Table with columns: Ἐποχὴ γεννήσεως, Ἡλικία, Ἐποχὴ ἀναγορεύσεως, Ἐν ἡλικίᾳ. Rows list various European monarchs and their reign dates.

* Ἀποσπῶμεν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ 1871.

ΑΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Γνωστὸν ὅτι Ἀλέξανδρος Δουμάς ὁ υἱὸς εἶνε δνομαστὴς διὰ τὰς ἐτοιμοὺς καὶ εὐφυεῖς αὐτοῦ ἀπαντήσεις.

Ἐσχάτως παρελάβητο εἰς μέγα συμπόσιον. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ἢ οἰκοδέσποινα, παρακινουμένη ὑπὸ τῶν συνδαιτυμόνων, παρεκάλεσε τὸν Δουμᾶν νὰ εἴπῃ κατὰ τι χάριν τῆς συναναστροφῆς, κατὰ τι ἐκ τῶν συνήθων ἐκείνων, δι' ἃν γνωρίζετο σπουδαιότερον νὰ τέρπῃ τοὺς ἀκούοντας αὐτόν.

Ὁμολογητέον ὅτι ἡ ἀπαίτησις ἦτο κάπως ὑπερβολικὴ, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ διάσημος συγγραφεὺς ἔκαμε τὸν κωφόν.

Ἄλλ' ἡ κυρία δὲν ἀπεθάρρυνθη καὶ ἐπανέλαβε τὴν παράκλησιν.

— Ἐλάτε, κύριε Δουμά, μίαν λέξιν, εἰπέτε μὰς μίαν κομψὴν λέξιν. Ἦνε τέχνη σας, καθ' ἡμέραν λέγετε πλῆθος τοιοῦτων.

— Ἄν εἶνε ἔτσι, λέγει ὁ Δουμάς, τότε μάλιγα, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρει ὅτι καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι συνδαιτυμόνες θὰ παρρησιάσων ἕκαστος ἀπὸ ἐν δείγμα τῆς τέχνης των.

Δεικνύον δὲ τὸν παρακαθήμενον αὐτῷ, ὅστις ἦτο λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ,

— Ἄς ἀρχίσῃ ὁ κύριος, εἶπεν, νὰ μὰς τραβήξῃ μίαν κανονιὰ, καὶ ἀμέσως ἐπιχειρῶ καὶ ἐγὼ!

Ὁ κ. Α. . . ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῆς τριακοστῆς γενεθλίου τῆς συζύγου του, πέμπει αὐτῇ ὠραίαν ἀνθοδέσμην.

— Τί ἀνόητος συνήθειά! λέγει ἡ κυρία βλέπουσα τὸ ὄφρον. . . Νὰ ἐορτάζωμεν ἡμέραν, ἢ ὅποια μὰς φορτῶναι ἓνα ἔτος περισσότερον!

ΑΔΙΘΕΙΑΙ

* * * Ὁ ἡγεμὼν ἐμνημονεύεται ἀπαλλοτριούμενος τοὺς ὑπηκόους του, ἀπαρᾶλλάκτως ὅπως καὶ ὁ ἀριθμὸς εἶς, εἰ καὶ ὁ πρῶτος τῶν ἀριθμῶν, ἀποβαίνει ὁ ἐλάχιστος καὶ ἀσθενέστατος, ἀποχωριζόμενος τῶν λοιπῶν.

* * * Πολλοὶ ὑπουργοὶ, ἀφίροντες τὰ δημόσια, δὲν ἀφίρουν ἄλλο κενὸν παρὰ τὸ τοῦ δημοσίου ταμείου.

* * * Οὐδεὶς εἶνε ἀρκούντως σοφὸς, ὅπως ἀνακαλύψῃ πόσων κακῶν γίνεται παραίτιος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἀτμοῦ ἄπασαι σχεδὸν αἱ μηχαναὶ τῶν ἀγγλικῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων ἐκινούνητο δι' ἵππων. Ἄλλ' ὅταν ἐγνωσθῆσαν τὰ πλεονεκτήματα τῆς χρήσεως τοῦ ἀτμοῦ, ἐφηρμόσθη ὡς κινήτικὴ δύναμις πανταχοῦ, ὅπου οἱ καταστηματαρχαὶ δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιήσωσι πρὸς τοῦτο ῥεῦματα ὕδατος ἢ δὲ μηχανὴ τοῦ Watt ἀντικατέστησεν ἐντὸς ὀλίγου πάντα τὰ πρὸ τῆς ἐφευρέσεως αὐτῆς ἐν χρήσει

μηχανήματα. Οἱ παραδεχθέντες αὐτὴν βιομηχανοὶ ἐπέβαλλον φυσικῶ τῷ λόγῳ εἰς τοὺς μηχανουργοὺς, εἰς ὅς παρήγγελλον τὴν κατασκευὴν ἀτμομηχανῶν, τὸν ῥητὸν ὅρον, αἱ κατασκευασθῆσόμεναι μηχαναὶ νὰ ἔχωσι δύναμιν ἴσην πρὸς τὴν ἀριθμὸν τῶν ἵππων, οἱ ὅποιοι ἐχρειάζοντο διὰ νὰ κινήσωσι τὰ παλαιὰ μηχανήματα. Ἡ δύναμις τοῦ ἵππου, λαμβανομένη ὡς μονὰς συγκρίσεως ἐν ταῖς τοιαύταις μεταβολαῖς τῶν μηχανῶν, ἐπεκράτησε πρὸς ἐκτίμησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἀτμομηχανῶν, ἢ δὲ χρήσις τοῦ ὄρου τούτου ἐπεξετάθη καὶ ἐν Γαλλίᾳ, καὶ βαθμῆδον κατέστη γενικὴ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ φυσικὴ δύναμις τοῦ ἵππου δὲν εἶνε σταθερὰ, ὁ Watt ὅστις ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς τοῦ ὕψους εἶχε τοὺς εὐρῶστους ἀγγλικοὺς ἵππους, πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς λάθους καὶ συγχύσεως ὥρπεν ὡς δύναμιν ἐνὸς ἵππου τὴν ἀπαιτούμενην δύναμιν, ὅπως ἐν διαστήματι ἐνὸς δευτερολέπτου ἀναφωθῶσιν 75 χιλιάδες γραμμά εἰς ὕψος ἐνὸς μέτρου. Ἡ δύναμις αὕτη εἶνε πολλῶ ἀνωτέρα τῆς τοῦ ἵππου, ἀλλὰ ταύτην ἡ συνήθεια καθιέρωσεν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ μὲν διάρκειά τῆς ἐνεργείας τοῦ μηχανικοῦ ἵππου εἶνε συνεχῆς καὶ ἀδιάκοπος, ἐν δὲ τὰ ζῶα μόνον ὀλίγας ὥρας καθ' ἑκάστην δύνανται νὰ ἐργάζονται. Ἡ ἐκφρασις λοιπὸν περὶ τῆς τόσων ἵππων δυνάμεως ἀτμομηχανῆς τίνος δὲν ἀναφέρεται εἰς ἵππους φυσικοὺς, ἀλλ' εἶνε μονὰς ποσότητος κατὰ συνθήκην ὠρισμένην.

Ἡ εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἀλλαγὴν μετανάστευσις τῶν Κινέζων, καθ' ἣς πρὸ τίνος εἶχεν ἐκδηλωθῆ σφοδρὰ ἀντίδρασις ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις, ἐξῆκολουθεῖ δσημέραι λαμβάνουσα μείζονας διαστάσεις. Ἐν Καντὼν, Σுவέτον, Αμογ, ὑπάρχουσιν ἐγκαθιδρυμένα τὰ κυριώτερα πρακτορεῖα, εἰς δ ἀποτείνεται πᾶς Κινέζος ἐπιθυμῶν νὰ μεταναστεύσῃ. Ἄμα ἐγγραφόμενος εἰς τι τῶν πρακτορείων τούτων ὁ Κινέζος γίνεται ὡσεὶ κτήμα αὐτοῦ, ἀλλὰ συνάμα καὶ προστατευόμενός του. Ἐνδύουσιν αὐτόν, τὴν ἐπιδημιολογίαν διὰ Χονόλουλου, Σίδνεϋ ἢ Ἄγιον Φραγκίσκον, ὅπου ἄμα ἀποδημιολογούμενος γίνεται δευτὸς εἰς ἄλλο ὅμοιον πρακτορεῖον, ὅπερ ἀναλαμβάνει νὰ χρηρηγήσῃ αὐτῷ τροφὴν καὶ στέγην, μέχρις οὗ τῷ προμηθεύσῃ καὶ ἐργασίαν, πορίζουσαν αὐτῷ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ἐθὺς δ' ὡς ἀρχίσῃ νὰ κερδίῃ ἡμερομισθίον τι, καταβάλλει ἐξ αὐτοῦ καθ' ἑβδομάδα μικρὸν τι μέρος εἰς τὸ Πρακτορεῖον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους, εἰς δ ὑπεβλήθη διὰ τὴν μετανάστευσιν. Ἐάν δὲ ἤθελεν ἀποθάνει ἐν τῇ ξένη, πάλιν ἡ Πρακτορεία ἀναλαμβάνει νὰ ἀποστείλῃ εἰς Κίναν τὸ λείψανόν του, ὅπως ἐναποτεθῇ παρὰ τοὺς προγόνους του, ὅπερ ὁ Κινέζος θεωρεῖ ὡς τὸ ὑψίστατον ἀγαθόν, εἰς οἰκονομικὰ τάξιν καὶ ἐν ἀνήκῃ. Τὸ πρακτορεῖον δὲ ἐκείνο καὶ ἀπονέμει τὴν δικαιοσύνην καὶ διαλύει πᾶσαν διένεξιν ἀναφυομένην μεταξὺ τῶν δημοσίων του, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἀ-

σχεί γενικήν τινά επίβλεψιν ἐπὶ τοῦ βίου τῶν μεταναστῶν.

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν εἰδημόνων, ἀνθρώπων, κανονικῶς περιπατῶν, διανύει ἐν ἑκάστῳ δευτερολέπτῳ 4 πόδας, ἑξαεξά ταχυδρομικῆ 8, οἱ πλείστοι τῶν ποταμῶν 2—4, ὁ Δούναβις 5—6, ἄνεμος οὐχὶ σφοδρὸς 10, πλοῖον Ἰστροφόρον 14, ἀγγλικὸς ἵππος 45, κίων ὀρεινῆς 80, ἀετός 100, ἐπιστολοφόρος περιστέρον 120, ἄνεμος βίαιος 120, ὁ ἥχος ἐν τῷ ἀέρι 1080, σφαῖρα τουφεκίου 1500, πυροβόλου σφαῖρα τῶν 24 λιτρῶν 2300, ἡ γῆ ἐν τῇ τροχίᾳ τῆς 4 μιλίας (96,000), τὸ δὲ φῶς 42,000 μιλίων.

Παρατηρήθη παράδοξός τις σχέσις μεταξύ στοιχείων τινῶν τοῦ ἀλφαβήτου καὶ τῶν κυριωτέρων συμβάντων τῆς ζωῆς προσώπων τινῶν, ὡς ἐάν τὰ στοιχεῖα ταῦτα εἶχον οἰκοδον μυστηριώδη τινὰ καὶ μοιραίαν δύναμιν.

Τοιαύτη τις σύμπτωση μυστηριώδης ἀπαντᾶται π. χ. μεταξὺ τοῦ στοιχείου S καὶ τῶν κυριωτέρων συμβάντων τοῦ βίου Ναπολέοντος τοῦ Γ'. Πολίτης Ἑλβετός (Suisse), ἀποκαλύπτεται μὲ τὸ πραξικόπημα τοῦ Στρασβούργου, καὶ εἰς τὰς περιβοητοὺς ἐπιθεωρήσεις τοῦ Σατορὸν προ-παρασκευάζει τὸ πολιτικὸν πραξικόπημα, ἐξ οὗ προήλθεν ἡ αὐτοκρατορία. Ἡ Σεβαστοπόλις τῆς Κριμαίας, καὶ τὸ Σολφερίνον τῆς Ἰταλίας συμπίπτουσι μὲ τὸ ἀπόγειον σημεῖον τῆς βασιλείας του· ἡ Σάδοβα προμηνύει τὴν πτώσιν του· ἐν Σεδάν καταρρέει κατὰ μῆνα Σεπτεμβρίου τὸ κράτος του, καὶ ὁ ἔκπτωτος αὐτοκράτωρ ἀποθνήσκει ἐκεῖ πληγῆς ἐκ τοῦ καθέτηρος (sonde).

Ἐν δὲ τῷ βίῳ τοῦ στρατάρχου Μάκ-Μαὼν ἐπικρατεῖ πάλιν τὸ στοιχεῖον M. Πρώτον τὸ ὄνομα του ἐμπεριέχει δις τὸ στοιχεῖον τοῦτο: Μάκ-Μαὼν. Ἡ δόξα του ἀρχίζει ἀπὸ τὸν πύργον τοῦ Μαλακῶφ καὶ καθιστοῦται ἐν Μαγέντα, ὅπου λαμβάνει τὸν βαθμὸν τοῦ στρατάρχου (maréchal). Τὴν 24 Μαΐου θριαμβεύει καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν ἕνεκα δὲ μιᾶς 18 Μαΐου ὀπισθοδρομεῖ καὶ πίπτει. Ἀπορρομῆς δὲ δοθείσης ἐκ στρατιωτικοῦ (militaire) ζητήματος, ἐξέρχεται τῶν Ἡλυσίων καὶ ἀποχωρεῖ εἰς τὰ κτήματά του, ἅτινα κείνται ἐν Μονταργί.

Ἐν διαστήματι τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς πῦξσε κατὰ 17 περίπου ἑκατομ. κατοίκων. Κατὰ τὴν ἐσχάτως ἐκδοθεῖσαν στατιστικὴν τῶν Behm καὶ Wagner οἱ κάτοικοι πάντες τῆς γῆς σφαίρας συμποσύνονται σήμερον εἰς 1,455,923,500, οὐτάσι διανεμημένοι· ἐν Βῆρῳπῃ 315,929,000, ἐν Ἀσίᾳ 834,707,000, Ἀφρικῇ 205,679,000, Ἀμερικῇ 95,495,000, Ὀκεανία 4,031,000 καὶ ἐν ταῖς πολιτικαῖς χώραις 82,000.

Ὁ Diderot περιελθὼν εἰς ἄκρον ἔνδειαν, ἠνάγκασθη νὰ πωλήσῃ τὴν βιβλιοθήκην του, ἡ γόργασε δὲ αὐτὴν ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας

Αἰκατερίνα διὰ 15,000 φράγκων, ἐπὶ τῇ ὄρῳ νὰ φυλάττῃ αὐτὴν ὁ Diderot ἐφ' ὄρου ζωῆς.

Δὲν ἠρέσθη δ' εἰς μόνον ταύτην τὴν γενναίαν τῆς πράξιν ἡ Αἰκατερίνα, ἀλλὰ διώρισεν αὐτὴν καὶ φύλακα τῆς βιβλιοθήκης ταύτης ἐπὶ μισθῷ 1000 φράγκων κατ' ἔτος.

Ἡμέραν τινὰ ὁ κόμης de Broglie πασιγνωστός διὰ τοὺς κακοὺς ἀστεισμούς, οὓς ἔκαμεν ἐνίοτε, ἰδὼν τὸν Diderot φέροντα μαῦρον ἔνδυμα, τὸν ἠρώτησε :

— Μήπως πενήθορετε διὰ τοὺς Ῥώσους ;
— Ἐάν ἐπρόκειτο νὰ πενήθορῆσω δι' ἔθνος, ἀπεκρίθη ὁ Diderot, δὲν ὄκ τὸ ἐζήτουν τόσον μακρὰν.

Μεταξὺ Κρονστάδης καὶ Oranienbaum, ἐν Ρωσίᾳ, πρὸ εἰται νὰ στρωθῇ σιδηροδρομὸς ἐπὶ τοῦ πάγου διὰ τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων ὑπὸ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τῆς Βαλτικῆς. Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως ὅμοις τῆς κατασκευῆς ὄλοι ἐξετασθῆ ἐάν ὁ μελετώμενος σιδηροδρομὸς ὄκ ἔχῃ ἐργασίας ἐπαρκεῖς, ὅπως ἀποφέρῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἀνάλογόν τι κέρδος. Ἀμα ὡς τοῦτο βεβαιωθῆ καὶ ὁ πάγος κατασταθῆ ἀρκούντως στερεός, ἢ ἀ τεθῶσιν ἀμέσως αἱ σιδηραὶ βάρηαι, τὸ ὄκλον ἔργον ὄλει συντελεσθῆ ἐντὸς οὐκ ὀλίγων ἡμερῶν.

Εἰς ἈΛΛΗΚΡΕΤΙΜΩΝ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΤΑΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ

Οἱ ὀδόντες εἶνε ὄργανα πολύτιμα, δεόμενα πρὸς διατήρησιν διηγελοῦς φροντίδος, ἐξ αὐτῆς ἔτι τῆς ἀπαλῆς ἡλικίας. Ἀπαιτεῖται ὅμοις νὰ κάμνη τις χρῆσιν τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου εἰς περιποίησιν αὐτῶν. Κατὰ τὴν τρυφερωτάτην ἡλικίαν τῶν παιδίων πρὸ παντὸς ἀπαιτεῖται νὰ διατηρῆται τὸ στόμα αὐτῶν καθαρότατον, πρὸς τοῦτο δὲ καλὸν νὰ καθαρίζωνται οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὅσον ἔνεστι μετὰ τὸ γεῦμα διὰ πανίου βρεχνημένου ἐντὸς ὕδατος περιέχοντος ἐλαφρὰν τινὰ διάλυσιν ἀλκαλίου, οἶνον τοῦ βόρακος (χρυσόμολλας) ἢ τινος ἄλλου. Ἀπαιτεῖται πρὸς ταῦτοις προσοχὴ ἵνα ἡ τροφή τοῦ παιδίου εἶνε κατάλληλος εἰς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν πεπτικῶν αὐτοῦ ὀργάνων, χωρὶς νὰ ἐρεθίσῃ τὸν στόμαχον καὶ προκαλῆ ἀναγωγὰς ὑγρῶν ὀξέων, ἐξ ὧν συνήθως προέρχεται ἡ σήψις τῶν ὀδόντων. Μόνον ἀφοῦ τὸ παιδίον ὑπερβῆ τὸ τρίτον αὐτοῦ ἔτος, ἐπιτρέπεται νὰ γείνη χρῆσις βούρτσας εἰς καθαρισμόν τῶν ὀδόντων αὐτοῦ. Ἡ δὲ βούρτσα πρέπει νὰ εἶνε μαλακῆ, νὰ γίνεαι δὲ αὐτῆς χρῆσις μετὰ προσοχῆς, πρὸ πάντων ὅπως ἀφαιρῶνται ἐκ τῶν ὀδόντων τὰ λείψανα τῆς τροφῆς, ἅτινα κρατούμενα ὑπ' αὐτῶν μένουσιν ἐν τῷ στόματι.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν αἰτιῶν, ἐξ ὧν προέρχεται ἡ βλάβη ἢ καὶ καταστροφὴ τῶν ὀδόντων, ἐν εἶνε καὶ ἡ χρῆσις φαγητῶν ἢ ποτῶν ὀξέων, ὑπερβολικῶς θερμῶν ἢ ψυχρῶν.

ΑΘΗΝΑΙ, — ΤΥΠΟΓΡΟΦΕΙΟΝ ΗΕ ΠΑΤΕΡΑ «ΣΜΟΝΙΑΣ».